

شعري ٽوٽي

دستوريو

ڪرونده

ميناوال: حبيب الله رفيح

شعري ٿوٽي:

د ستوريو ڪرونده

ويناوال : حبيب الله رفيع

۱۳۷۹

د امان کتاب له خپرونو څخه

د تاسیس کال: ۱۳۵۶

مؤسس: حبیب الله رفیع

مشر: محمد آصف وردگ

-
د کتاب نوم	:	د ستوریو کړنده
ویناوال	:	حبیب الله رفیع
خپروونکې	:	د امان کتاب خپرولو موسسه
کمپیوټري اوډون:	:	حفیظ الله، آسیاسافت
د چاپ کال	:	۲۰۰۰/۱۳۷۹
د چاپ چارې	:	د افغانستان د کلتوري خدمتونو اداره
	:	پېښور، تېلفون ۸۴۱۷۴۹
د چاپ ځای	:	ملت پریس، لاهور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سو غات

زه خېلې دا شعري ټوټې او دا د زړه ټوټې
خېل لرغون دوست ښاغلي شېر محمد ځواک ته
چې دا ټوټې يې په تېرو دريو لسيزو کښې
په خپله سينه او حافظه کښې ساتلې
او

خېل گران دوست ډاکټر جاوېد وردگ ته
چې د دې ټوټو راغونډولو او خپرولو ته يې هڅولی يم
په مينه وړاندې کوم!

ح، رفيع

يادونه

زما د مغز گڼو پوښتنو او د زړه هيلو او غوښتنو د توريو بڼه غوره کړه او توريو د شعرونو دا ټوټې جوړې کړې چې په خپل - خپل وخت د قلم د زړه وينو د کاغذ مخ ته ورسولې خو د دې ټوټو تر دې وروسته سفر د ښاغلي محمد آصف وردگ په هاند او هڅه وشو او د دوی د لاس ټناکې يې د چاپ پڼې شوې او دا دي تر تاسو در ورسېدې او که نه نو دا ټوټې به همدا سې ټوټې - ټوټې پاتې وې!

په مينه

ح. رفيع

د سريزي پر خای:

توتي توتي زړه به را ټول کړم

[۱]

زما شعري ټوټې زما فكري ټوټې هم دي او زما عقيدوي ټوټې هم. ځكه دا ټوټې زما د محسوساتو ښكارندويې هم دي او زما د احساساتو هم. دا ټوټې زما د ملي شعور څرگندويي هم كوي او زما د سياسي شعور هم. د زمان په واټ كې زما د فكري سفر يون هم ښيي او وده هم او د مكان په واټن كې زما د نندارې سور هم ښيي او اوږده هم. زما قلم چې د ليكوالۍ په ډگر كې سترگې غړولې نو د خپل څار د ساحې له پاره يې يوه ملي زاويه ټاكلې ده، ملي مسایل يې هم له همدې زاوې څخه كتلي او نړيوال او بين المللي هم.

زما د ژوند دوره د افغانستان د تاريخ د يوې خوځندې، بدلېدونكې، هېښوونكې، ويښوونكې، دردوونكې، وړانوونكې او پاڅوونكې دورې سره برابره ده. ما چې سترگې وغړولې او ما چې قلم په لاس كښې واخېست په هېواد كښې د فكري خوځښت بهير را روان شو چې دا بهير دولت د ديموكراسۍ د لسيزې په يوه لنډ، تنگ او بد رنگ لوبښي كښې راگير كړ او نتيجه يې د جمهوريت د سپينې كودتا له كېدو سره د دغه ظاهراً رنگين خوباطناً خوړين لوبښي ټوټې - ټوټې كېدل وو، د جمهوريت جام هم له دې امله چې د جام جم نه و او دوربينه لارښوده ډله يې نه درلوده، لار ورکې شو او

د غوايي د سرې خونړۍ کودتا په بيروني او پردي گوزار په داسې ډول را نسکور شو چې نه يوازې په خپله ټوټه ټوټه شو، بلکې ورسره د هېواد په لوی لوبښي کښې هم لور په لور خطرناک درزونه وشول، د شور خونړۍ کودتا زموږ سمسور او شين هېواد زموږ د اتلو او ايماندارو هېوادوالو په پاکو وينو رنگين کړ او په هره خوا کښې يې د ناوړين تخمونه وکرل. سپېڅلي جهاد د سره تېري پښې کاواکې کړې، خو مېوه يې نورو لوتمارانو او دښمنانو ولوتله، د ازادۍ کوتره د شا او خوا پرتو کارغانو او تپوسانو تر برید لاندې راغله او له هرې خوا يې وجود زخمي زخمي شو، خو دا لالاس او پښې وهي او هيله ده حتی باور دی چې تور، سره، شنه او رنگا رنگ دښمنان به همداسې شرمېږي او ماتېږي لکه د تاريخ په اوږدو کښې چې داسې شوي او دا دښمنان راپرځېدلي دي.

زما په دې ټوټو کښې زما څلورېشت کلن ادبي ژوند د هېواد د هغو چټکو پېښو او بدلونونو انځور وونکی دی چې د پېښو تراکم، د دردونو ژوروالی، د مصيبتونو پراختيا او د دښمنانو گټيا يې زموږ د تاريخ د سوونو کلونو له پېښو سره برابره ده.

زه له پېښو سره روان پاتې شوی يم او له حالاتو سره گويان، ما په هر وخت کښې خپلې غوښتنې د ملي غوښتنو په رڼا کښې وړاندې کړې او ښکاره کړې.

زما شاعري چې دا ټوټې يې يوه برخه ده په حقيقت کښې زما د يادداشت کتابچه هم ده او زما د برداشت ديباچه هم، ما د ملي گټو په لاره کښې خپل ملي نظر هم ښکاره کړی او د عملي کولو له پاره مې يې گام هم

اخيستی چې خپلو دې نظريو وخت په وخت زندانونو ته رسولی يم خو له خپل فکر نه يې اړولی نه يم. ما دا ټوټې په پېښليکي ډول راوړې چې د حالاتو بهير هم وښيي او ورسره زما برخورد هم. که څه هم زما ټولې خاطرې په دې ټوټو کې نه دي رانغښتل شوې، بلکې زياتې برخې يې زما په نورو شعري اصنافو کې راغلې خو بيا هم د حالاتو يو عمومي بهير همدا ټوټې هم لري او همدا شعري نمونې هم چې د وخت له غوښتنې سره سم ملې غوښتنې پکښې رانغښتل شوې او ويل شوې. دا ټوټې د زمان نېټې هم لري او د مکان ښانې هم، هدف يې هم معلوم دی او موخه هم، د وخت ټاکليو کسانو ته هم اشارې پکښې شته او نغوټې، زه هيله لرم او ارزو چې هېڅوک او هېڅ ډله به يې هېڅ بې هېڅه ځانته نه کش کوي او له ځان سره نه تړي.

[۲]

ملي زاويه زما د دې ټوټو اساسي چوکاټ دی او بنسټيز کالب او همدې هدف ته مې يې هنر او ادب هم استخدام کړی، نو ځکه هدف پکښې تر ادب بر دی او حقايق تر ادبي دقايقو زيات.

که څه هم دا ټوټې ژور ادبي جوړښت نه لري خو بيا يې هم په ادبي سکښت کې د هنر مالگه تر څه حده شته او د صنايعو او بديعو سرخي او سپېده پرې وهل شوې، خصوصاً ويي لوبه او تجنيس پکښې ډېر زيات دی چې ځينې ټوټې يې که ترخې گولۍ هم دي خو ډېر پوښ لري او ادبي ځوښ، زه قضات نه شم پرې کولای خو ځينې ادبي دوستان يې ستايي او فکري ملگري يې ځای پر ځای وايي.

[۳]

دا ټوټې ما وخت په وخت په ځينو مهالنيو خپرونو کښې خپرې کړې، خو له ډېره وخته مې دا هيله هم وه چې د يوې مجموعې په بڼه يې هم خپرې کړم، خو ځله مې دا هڅه کړې هم ده، چې دا دستور يو کرونده ستاسو کور- کور ته ورسوم، خو خطرناکو وريځو وخت په وخت تيارې پرې خورې کړې او پر دې کرونده يې ډلۍ اوړولې دي.

هوا ما يو ځل په ۱۳۴۷ کال کښې غوښتل چې دا ټوټې زما د دوست ښاغلي اسدالله شعور له همدې ډول دري شعري ټوټو سره د "فرياد" په نامه خپرې کړم، خپرېدل يې پيل شول، خو بيا د سانسور ډلۍ پرې وشوه، په ۱۳۵۰ کال مې د "خاشې" په نامه د دې ادبي ټوټو د دوباره خپرولو هڅه وکړه خو دولتي مطبعې يې په خپرولو کښې تخنيکي معاذير وړاندې کړل، پېښور ته چې راغلم، بيا مې هم لومړنۍ هڅه دا وه چې دا ټوټې خوندي کړم، خو د خطاط ځنډونو له چاپه پاتې کړې او پسې نورې هڅې هم پر له پسې شندې شوې چې دا دي اوس ايله د دې فرصت تر لاسه شو چې دا "دستوريو کرونده" ستاسې مخې ته کښېږدم!

[۴]

تقريباً همدومره يا تر دې لږ، داسې ټوټې هم وې چې ذهن ته مې وخت په وخت راغلې خو د ليکلو فرصت مې نه دی موندلی بېرته هېرې شوې او په ذهن کښې وچې شوې دي. يو لږ شمېر داسې هم وې چې ليکلې مې دي خو را نه ورکې شوې او اوس په لاس کښې نشته، يو محدود شمېر زما داسې شعري ټوټې دي چې په دې مجموعه کښې مې نه دي

راوړې، د دې ټوټو زیاته برخه عشقي موضوعات لري چې له نورو ټوټو سره یې روحیه توافق نه ښیي نو ځکه مې هغه د غزلو په مجموعه کښې راوړې، البته یو شمېر هغه ټوټې چې زما د شخصي اړیکو او راشو - درشو، لکه د دوستانو ودونه، مړینې او یادونې په نڅښه کوي راوړل شوې، ځکه اکثره یې زما له ادبي دوستانو سره اړه لري، چې له لوستونکو سره یې شریکول خوندور بولم.

تر دې اوږده داستان وروسته خپلې دا شعري ټوټې چې زما د زړه ټوټې هم دي له تاسې سره شریکوم، خدای دې وکړي چې بوخت مو وساتي او د "هدف" یا "ادب" یا دواړو له خوا درته خوندورې او د لوست وړ وي!

په مینه

ح، رفیع

۱۳۷۸/۱۲/۲۷

پېښور، پښتونخوا

زما د شعر شرو او د دیموکراسی لسيزه

(۱۳۵۲-۱۳۳۸)

نمازني

جمله ثنا صفت خاص د اله العلمين دى
درود په محمد چې دى خاتم النبيين دى
هم آل، هم خه اصحاب چې درسول دپاك الله دي
هم زما رفيع سلام په همه واړه مومنين دى

۱۳۳۸

دعا

الهي د پخوانو نيكو مقام را
د نفاق له بده رنځه التيام را
چې خالي له خود خواهي او ځانځاني وي
ما "رفيع" ته داسې سپين ښكلي كلام را

۱۳۳۹

علم

علم دی داسې مشعل
نې لوگی شته، نه سوځل
ځنې دي محروم زاغان
کا چغار پکښې بلبل

۱۳۳۹

وینښ شه

دنیا بدله خزان نشته نوبهار راغلی
خوب د لټې ځنې بهزار شه وخت د کار راغلی
غوټې د علم، معرفت په غوړېدلو شولې
هم یې نسیم، باد صبا، هم یې مالیار راغلی

۱۳۳۹

هڅونه

دنيا بدله، وخت بدل، عصر اتوم راغلی
تحولات چې راولي حکمت يې نوم راغلی
وینښ شه پښتونه له دنیا سره سیالي وکوه
د جهل خونه ښکوه دار العلوم راغلی

۱۳۳۹

جمال او کمال

بې علمه گټه نه کا ظاهري حسن او جمال
حاصل شي له کماله باطني حسن او جمال
بې علمه په دنیا کښې گوزران د سړي گران دی
خان ښکلی، ښایسته کړه په علمي حسن او جمال

۱۳۳۹

ژمی

سپینې ټاورې را توپېږي ژمی راغی
بې وزلن په یخ رپېږي ژمی راغی
خلک اغوندي تاوده کالي، کوټونه
خواران لوڅ لغړ تاوېږي ژمی راغی

۱۳۳۹

پت او بې پتي

پت د پښتنو دى پښتونواله او غيرت
مينه د وطن ده، يوله بل سره الفت
تل يې وي ملگرى شجاعت، زمريتوب
دا چې پکښې نه وي، دى هغه پښتون بې پت

۱۳۳۹

تگی او چل

نشته ده تگی او چل په اصلو پښتنو کښې
ژبه یې خالي ده، الفاظه لري په دو کښې
وايي پښتانه چې: "د دروغو منزل لښ دی"
ده لویه گناه دروغ په ژبه د پښتو کښې

۱۳۳۹

توره او غیرت

توره او غیرت زېب او زېور د پښتنو دی
دا میراث ورپاتې له پدر د پښتنو دی
دا یې میراثه ده، د پلرونو او نیکونو
هر ځای، هر غلیم زېرو زېر د پښتنو دی

۱۳۳۹

شرع او پښتو

د "شرعې" او "پښتو" قوانین ټول دي برابر
د "شرعې" چې ثواب دی، په "پښتو" کېنې هم بهتر
د "شرعې" چې وبال دی، په "پښتو" کېنې دی پېغور
د "شرعې" چې ضرر دی، په "پښتو" کېنې هم ضرر

۱۳۳۹

"د امید گلونه"

عاشق صادق لري د زړه پر سر هزار داغونه
د زړه په وینو اوبوي د امیدو باغونه
خزانه مه راځه شیته او بې بقا به یې کړې
"رفیع" کرلي دي په زړه کېنې "د امید گلونه"

۱۳۳۹

* د امید گلونه زما د لومړنیو شعرونو مجموعه.

بخل او سخا

لکه قارون غوندې بخیل مه شه چې غم پاتې شي
نوم به دې بد پاتې شي، دولت به هم پاتې شي
کوي صفت به پس له مرگه د تا هر یو بشر
کوه سخا چې د تا نوم لکه حاتم پاتې شي

۱۳۳۹

مبارکي

گران وطنه نوی کال دې مبارک شه!
هم د پوهې پر او بال دې مبارک شه!
پښتانه چې پکښې ژوند کړي بې له قیده
رفیع وایسي استقلال دې مبارک شه!

۴۰/۱۱/۱۶

بخرکی

د مظلوم د دېگدان اور یم تودوم یی
د ظالم پر مانی باندې سره لنبه یم!
زور لرمه، حرارت او سوز مې ډېر دی
که څه هم ستا تر نظره زه هېڅ نه یم!

۴۵/۲/۱

د زورور تقاضا

زه که هر څه وایم، بڼه- بڼه وایه!
بد وایم که بڼه وایم، بڼه- بڼه وایه!
حق دی که ناحق تر دید بې نه کوي!
سپین ته که تور ووايم، بڼه- بڼه وایه!

۴۵/۱/۲۰

حق

یار که د باطلو طرفدار هم شي
وران و یچار زما د دنیا کار هم شي
حق به وایم، حق نه نه تهر پرمه
سر مې که منصور غوندې په دار هم شي

۴۵/۵/۲۴

تڼي

خوښه مې جفا ده چې جفا کښې وي
نه منم جفا چې په وفا کښې وي
بده مې تڼي او دوه رنګي ایسي
یاره که په تا او که په ما کښې وي

۴۵/۶/۵

لاره

نه بدلېرېمه افغان يم خو چې يم!
زه د گران افغانستان يم خو چې يم!
سر مې ايښی د افغان ملت پر سر دی
پر دې لاره به روان يم خو چې يم!

۴۵/۱۲/۲۳

د لاجوردو باران*

پوه شومه اوس پوه شوم لاجورد را اورېدلي دي
ځکه په منو د هر چا لاس ته رسېدلي دي
نه! په منو نه! په خروارونو يې ساتلي دي
لې را برسېرن شول نور تر اوسه پټ او غلي دي

۴۵/۱۲/۱۸

* په هېواد کېنې د لاجوردو د يوه لوی قاچاق د رسوا کېدو په پېښه
چې د لوړو مقاماتو لاس پکښې و، ويل شوي ده.

غم

ما بندي کړئ، خو قلم را ځنې ماځلي!
د زخمي زرگي ملهم را ځنې ماځلي!
بنادي ستاسو په نصيب شه اي بناد منو!
زه خواهش کوم چې غم راځنې ماځلي!

۴۵/۱۲/۲۴

* د عسکري په دوره کښې له څه لیکلو جبراً منع شوی وم او دا توبه
د همدې بنديز نه زېږېدلې ده.

قران السعدين

هم اختر هم پسرلی دی
اي زرگيه ولې خوړين يې؟
هر يو لوري گلالی دی
ته د چاله لاسه شين يې؟

۴۵/۱۲/۳۰

د لوی اختر لومړۍ ورځ

زه

د بهوزلي او غريب يمه ملگري
د خونخور او د خاين طرفدار نه يم!
د ظالم يمه د بنمن د مظلوم دوست يم
اوس خو پوه شولي "رفيعه" چې زه څه يم؟

۱۳۴۵

د ديموکراسۍ تعبير

زه که هر - هر څه کړم د چا کار نشته!
بد کړم او که بڼه کړم د چا کار نشته!
پام! ديموکراسي ده او ازاد يمه
ظلم او زور که زه کړم د چا کار نشته!

۱۳۴۵

ژړا

چېرته چې ژړا وي خبروه مې پرې
ما ته د خندا خبرې مه کوه

۴۶/۱/۲

عرض

خواران ناست وو د لویانو په کوڅو کښې
عریضې یې وې نیولې په لاسو کښې
زه پرې راغلم یوه ترخه خندا مې وکړه
ما وې عرض به مو وا نه وري په کلو کښې

۴۶/۲/۲

کابل، دارگ مخه

د شهيد وينه

د شهيد له څاڅکي وينې جوړ توپان شي
د غليم او د دښمن پر کور روان شي
د وطن دښتې، رغونه، ټول خړوب کړي
ځکه شنه پرې سره غاټول او ارغوان شي

۴۶/۳/۶

سکروته

وم سوړ سکور خو د ملت په اور تازه شوم!
سره سکروته د سره اور يوه ټوټه شوم!
چې ظالم زه په پنبه کښې ونغاړم
سره لنډه شوم چې تاوېنچه په پنبه شوم!

۴۶/۳/۶

فلسطين

دا سرې وينې چې توبهري د عربو
پرې دا ځمکه خړوبهري د عربو
چې به بوی د نوي ژوند وي پکښې نغښتی
سره گلان پرې را توکبهري د عربو
په زحمت پسې راحت اکثر را درومي
فلسطين به ازادېري د عربو
۴۶/۳/۱۶

شعر څه دی؟

شعر څه دی؟ د شاعر د زړه آواز دی!
چې پرې زړونه ژوندي کېږي هغه ساز دی!
يو الهام دی چې راځي د زړونو کور ته
حقيقي شعر بهې شکه چې اعجاز دی!

۴۶/۳/۲۶

رسم څه دی؟

رسم څه دی؟ د قدرت عالي تصویر دی
خارجي نماینده د پټ ضمیر دی
الهامي دی او د شعر سکه ورور دی
یا د شعر د خوبونو درست تعبیر دی

۴۶/۳/۲۶

نظم څه دی؟

نظم څه دی؟ د لفظونو نښلول دي
د ردیف او قافیو سنبالول دي
یو صنعت دی مهارت او فکر غواړي
د بیتونو او بندونو جوړول دي

۴۶/۳/۲۶

مه كوه!

مه كوه! شاعره! نور د "خال" خبرې مه كوه!
وايه "حقيقت" د خوب او خيال خبرې مه كوه!
خو پورې به بند په سلسلو د اوږدو زلفو يې
نور د سلاسل او د اغلال خبرې مه كوه!

۴۶/۴/۲۸

د شهيد وينه

وينه د شهيد چې د وطن په مينه تويې شي
توله سرخروي ده چې هر ځای دا وينه تويې شي

۴۶/۵/۲۳

قربانيان

په سلهاوو مري له لوبې
د يو څو مړينې د پاره
تل يې وينه زېږېدل كېږي
بس د دوى څرېښت د پاره
۴۶/۶/۲۵

قارون

ځان ته وگورم مجنون راځنې هېر شي
بېخي محوه شم ژوندون راځنې هېر شي
چې هر لور ته خونخواره پولداران وينم
باور وكړه چې قارون راځنې هېر شي

۴۶/۶/۲۶

زما فیصله

یا به مې د ژوند پانه بدله کړم!
یا به مې مخ پټ په سره کمبله کړم؟
یا به د ظالم مانی ویرانه کړم
یا به مې خپل کور ته لنډه بله کړم!
یا به ککړۍ پرې خپله ماته کړم
یا به دا د ظلم کاسه تله کړم
د ۴۶ د لړم ۳مه نېټه.

لباسي

دا ښاغلی لباسي راته ښکاره پري
سیاست یې انگلیسي راته ښکاره پري.

۴۶/۸/۱۴

مجموله آينده

توره تاريخي ده رڼا نه ښکاري
شپه ډېره اوږده ده، سبا نه ښکاري
دوړې دي، گردونه لازه پسته ده
دا اوږده او لويه بېديا نه ښکاري
خوار ملت دې پروت وي په دردونو کښې
درد ته يې تر اوسه دوا نه ښکاري

۴۶/۹/۶

تقدير

نور به ژوند تقدير ته حواله نه کړم
څه چې کړم په خداي به يې پلمه نه کړم
ځان به کړمه خپل تقدير!
کړم په خپله خپل تدبير!

۴۶/۹/۱۷

شرنگ

کوم اشعار چې د ملت په مینه رنگ شي
 بیا د گل او د بلبل مضمون بدرنگ شي
 د فکرونو زولنې هله ماتېږي
 چې د فکر توره "برېښ" وکاندي "شرنگ" شي

۴۶/۱۱/۹

* "برېښ" زما او "شرنگ" د ښاغلي عبد الله خدمتگار بختاني شعري
 مجموعې دي.

سپېدو ته

[۱]

سپېدو وچوئ که نه زړونه زموږ چوي
 په دې تورو اوږدو شپو کېنې به ترڅو وو؟
 اخر موږ هم انسانان یو ژوند مو حق دی
 د ستم تورو تیارو کېنې به ترڅو وو؟

۴۶/۱۱/۱۷

سپډوته

[۲]

خوبه خور پر موږ د تورې شپې خادر وي؟
خوبه موږه وږي تږي در په در وو؟
خوبه زغمو دا ظلمونه، دا جبرونه؟
خوبه موږ له خپله حقه بې خبر وو؟

۴۶/۱۱/۱۷

د حق لار

زما پر کفر او اسلام څه غرض؟
بس يو انسان يم انسان به اوسم!
بدوته بد بنوته به ښه وايمه
د حق پر لار باندې روان به اوسم!

۴۶/۱۱/۲۶

يزيد

خلافت چې د يزيد غوندي عياش شو
د اسلام تاند او بنهرازه بوستان لاش شو
لوړ مقام د خلافت يې کړ بې قدره
شرعه ولاړه د شرابو په تلاش شو

۴۶/۱۱/۲۹

د ۱۳۸۶ هـ ق د محرم الحرام ۱۰

د لاس تياکې

د کارگر او د بزگر د لاس تياکې
ماته دي تر مرغلرو قېمتناکې
خو افسوس دی چې د لاس گټه يې بل خوري
د دوی ژوند دی ځيگر خون، سترگې نمناکې

۱۳۴۶

احتجاج

خوبه مې ژوند تريخ وي او تر خوبه خوار و زار يم؟
خوبه مې حق نور خوري؟ خوبه وړ د استثمار يم؟
خوبه زحمت زه باسم، راحت به مفت خواره کوي
خوبه زه د نورو د راحت او خدمتگار يم؟

۱۳۴۶

افسوس

اراده او اداره به اولسي وه
د هېواد هره چاره به اساسي وه
وو دا ټول به پوره شوي خو افسوس چې:
"زړه شوې په ځوانۍ ديموکراسي وه"

۴۷/۲/۱۸

وينې*

دا وينې، دا سرې وينې، تودې وينې

دا پاكي معصومي، پښتنې وينې

كله سړېدلی شي

كله ورکېدلی شي

باب به ښلي تاريخ په دې وينو ليکلی شي!

۴۷/۲/۳۱

* د يوې مظاهري د په وينو لږلو خوانانو په ليدو ويله شوې ده.

مظاهري

پر ملت د استبداد لږې خورې دي

ځکه داسې پی در پی مظاهري دي

پاڅېدلي دي له ډېره مجبوریته

هسې نه چې ګڼه توکې، مسخري دي

۴۷/۳/۴

وهه!

دا چې په خوند يې نه مړېږې، شرابونه وهه!
د قام د وينو دي، خواږه دي دا جامونه وهه!
ملت وېښېږي. خپل حق غواړي، وخت دې لنډ دی گوره
وهه! وهه! په بېړه - بېړه دا مزلونه وهه!

۴۷/۵/۲

ملت

غواړو ملت! کوم ملت؟ افغان ملت!
څنگه ملت؟ سم ملت! ودان ملت!
يو ملت. واحد ملت، قوي ملت.
کلك ملت، په خپلو پښو روان ملت!

۴۷/۶/۴

ملت!

ملته! اي زما غريب ملته!
اي خپل شويه، بد نصيب ملته!
تر څو ارځال به پر تالوبې کوي
اي د افغان پاک او نجيب ملته!

۴۷/۶/۲۳

وطنه

زما وطنه! زما لوی وطنه
تا په واره صورت لیدلی نه شم!
چې ټوټې کړې او بېل کړې یې
دا تحميلي کرښې منلی نه شم!

۴۷/۶/۲۳

انسان

څوځ په صورت انسان کېدلی نه شي
تش په وینا انسان گهلی نه شي
څو یې سیرت د انسانانوۍ وي
په انسانانو کېنې شمېرلی نه شي

۴۷/۶/۲۷

څوکی

چې د څوکیو تجارت وي پکښې
هسته ارزو د خدمت کله پایي؟
چې پر تقدیر باندې یې لوبې کېږي
ورانېږي داسې ملت کله پایي؟

۴۷/۷/۵

اساسي چاره

ښه شوه، ښه شوه تر هر څه ډيموکراسي
شوه پخه پکښې اومه بيروکراسي
بي رشوته هېڅ کار سرته نه رسېږي
چاره وشوه د راشيانو اساسي

۴۷/۷/۵ وردگ، آبدړه

رشوت

غندل کېږي په خبرو کښې رشوت
بدگانه شي له طرفه د دولت
په عمل کښې بيا په خپله رشوت اخلي
کوم صاحب چې د رشوت کړي مذمت

۴۷/۷/۵ آبدړه

خېټوگان

دلته ظلمونه ستمونه کېږي
بس د څو کسو د څربښت له پاره
د خولې مړۍ د خلکو خولونه کاږي
د خیتوگانو د مړښت له پاره

۴۷/۷/۶

لېوان

د دې ملت په حال ژړا ده په کار
چې یې شپني ده د لېوانو په لاس!
د ژوندانه مقدرات یې واړه
د څو محدودو صاحبانو په لاس!

۴۷/۷/۶

سمندر

يا په اور کښې سمندر شه!
يا خپه د سمندر شه!
يکنواخته ژوند خو مرگ دی
له سکونه را بهر شه!

۴۷/۷/۱۶

دوهم انگرېز*

دښمن مې دی د سر او بس دوهم انگرېز يې بولم
چې څوک مې په ملت کښې ملتونه جوړوي

۴۷/۷/۱۰

"دا ست د کمونسانو د ملتونو د شعار په وړاندې ويل شوی دی.

د انتقام وخت

مظلومه وخت د انتقام راغلی
له ظالمانو نه دې پور واخله!
ټانګ او توپونه که دې نشته واک کښي
پاڅه دا خپل تبر او لور واخله!

۴۷/۷/۲۴

خبرتيا

ځان خبر کړه دا ملت به را وښېږي
د قدرت او اقتدار په نېشه مسته!
دې دربار به دې له خاورو سره سم کړي
اې د دې او د دربار په نېشه مسته!

۴۷/۹/۱۷

اختناق

له اختناقه انفلاق رازېږي
په دې فارمول باندې خبرې کړه نه؟
په توره شپه پسې رڼا رادرومي
ته معتقد په دې سحرې کړه نه؟

۴۷/۹/۲۵

د حساب ورځ

ظالمه ته که خپه کېږي، که خوښ
مظلوم مجبور دی انقلاب به کوي!
چې بې حساب دې پرې ظلم کړي
اوس نوله تا سره حساب به کوي!

۴۷/۹/۲۵

بې خبر ته

اې د پيل په غوږ كښې پروتۀ د ملت په وينو مسته
بې له عيش او له شرابه څۀ خبر يې او كه نه يې؟
چې پرې كړي دې ظلمونه، دا ملت به را وښېږي
د ملت له انقلابه څۀ خبر يې او كه نه يې؟

۴۷/۱۱/۳

فرياد

دا خپلې حال چې د مظلوم ملت را ياد شي
زړه مې ډگك له وينو شي، خواشيني شي، نابنډ شي
غږ مې د شعور چې را برسېره شي په شعر كښې
خړيكي شي، دردونه شي، برېښونه شي، فرياد شي

۴۷/۱۱/۳

د فکر زندان

د بل په واک کښې ژوند ، خپلواکه انځمن کله مني؟
ناحق شکنجې د حق پرستو وجدان کله مني؟
راځئ! راپاڅئ! دا د فکر زولنې ماتې کړو
تن يې منلی شي خو فکر زندان کله مني؟

۴۷/۱۱/۱۴

د وطن مينه

په پردي فکر، پردی مينه باندې نه جوړېږي
ځوانه وطن آبادېدل د وطنه مينه غواړي!
عملي جهد دی په کار له خاينانو سره
تش په خبرو باندې نه شي د سروينه غواړي!

۴۷/۱۱/۱۴

ګام

له دې مړ ژواندي ژوند نه مرګ ښه دی
په لاس د خپل ژوندون زمام واخله!
خپې - خپې شه او توپان - توپان شه!
د انقلاب په لوري ګام واخله!

۴۷/۱۲/۲

خواران

دا خواران په خوارو سترګو مه ګوره!
يو به شي، پريوه لاره روان به شي!
ستا د ظلم خونه به ويرانه کړي
اور به شي، لښه به شي، توپان به شي!

۱۳۴۷

ترخه خواړه

خواړه مزه نه کوي خو چې ترخه ونه خوري!
په ترخو نه پوهېږي، خو چې خواړه ونه خوري
ژوند هسکې ټيټې لري خواړه ترخه پکېني شته
سینه پراخه لسه، گوره تاوده ونه خوري!

۱۳۴۷

وکیلان

وکیلان مو په شورا کېني مسخره دي
ملت څه چې له خپل ځانه خبر نه دي
په اېلتو، اوتو بوتو باندې سر دي
که رښتیا راباندې وایي نیم یې خره دي

۱۳۴۷

خدایه!

ته خو لوی خدای یی، ته خو قادر یی
د تا پسه لاس دي، واره کارونه
خو زما په ژوند کښې، زما په کار کښې
د نورو لاس دی، نور قدرتونه

۱۳۴۷

یو غږ

ای په رنځ او په زحمت کښې زېږېدلېه!
په خواری او غریبۍ کښې ګرځېدلېه!
ای چې لوی یی په شکنجه او په فشار کښې
رېږېدلېه، کېدلېه، خورېدلېه!
خو به ستا د متو ګټه مفت خواره خوري
ای محروم له خپله حقه سوځېدلېه!

۴۸/۱/۱۹

ناحق حق

دا ظلمونه فشارونه به ترڅو وي؟
دا شکنجې او ستمونه به ترڅو وي؟
زه چې غواړمه خپل حق، ناحق رپرېږم
د ناحقو دا حقونه به ترڅو وي؟

۴۸/۱/۲۰

عزم

يا به ژوند د ژوند په څېر کړو
يا به مرګ د افتخار کړو!
ځکه تش لاس په سنگر کېږي
له دښمن سره پیکار کړو!

۴۸/۲/۱۱

قرباني

منم وژلی مې شې خو چوپ کېدلی نه شم!
له خپل ملي مرامه هېڅ تېرېدلی نه شم!
د خپل ملت په مخ کېنې، قرباني فخر گڼم
سر مې بخښلی شمه، حق مې بخښلی نه شم!

د ۴۸ کال چونگابن

* هغه وخت چې تر مطبوعاتو محاکمه لاندې وم، ویل شوې او خپره شوې چې له خپرېدو سره یې زه هم زندان ته واچولم.

د ملت وژل

منم څو تنه په زندان کېنې اچولی شې ته!
هم یې ترلې، ځورولی او وژلی شې ته!
څو به تعذیب کړې، د څو ورځو اقتدار په وخت کېنې
خو ټول ملت کله وژلی، یا ترلې شې ته؟

۴۸/۴/۱۹

کابل - زندان

د ظلم دوران

تاریخ شاهد دی چې د ظلم دوران کله پایي؟
که لږ وخت و پایي نو تل به جهان کله پایي؟
اوس یې هوار کړه خو په دې هم اطمینان ولره!
"د ملت زور ته ستا زنجیر او زندان کله پایي؟"

۴۸/۴/۱۹ زندان

زندان

ستا له ظلمه گرځېدلی ټول وطن راته زندان دی!
په خپل گران او خوږ وطن کښې به تنگ شوی هر افغان دی!
ظلم نه پایي تر پایه، استبداد به دې ختمېږي
د سبایتمه دې پرې کړه، نن یې کړه چې خو دې توان دی

۴۸/۴/۱۹

د ملت محکمه

ظالمان څي خو ملتونه ورکولی نه شي!
خو تنه وژني خو ملت کله وژلی نه شي؟
هر څه چې کا، کا دې خو دومره دې هم وپوهېږي:
"چې د ملت له محکمې نه خلاصېدلی نه شي!"

۴۸/۴/۱۹

زندان

وطنه!

اې زما گرانه وطنه له تا جار شم!
کړم به فخر، که قربان دا ستا په لار شم!
ستا دښمن مې که بندي که زنداني کړي
گومان مه کړه چې له تانه به بېزار شم!

۴۸/۵/۸

زندان

د مینې کور

نه لري د ختو دېوالونه کور د مینې مې
نه شي چوپېدلی په لاسونو شور د مینې مې
سره لنبه به بله پر مانی د غمازانو کسري
کله پته دی شي په پنبه کښې او رد مینې مې

۴۸/۶/۱۵

خپې

خپې د سمندر دي، پېچ او تاب ورسره شته دی
مړې پرې او سړې نه دي، پام! سېلاب ورسره شته دی
بې شور او ځوږه نه دي، د ملي ژوند حرکت دی
تیندکې، سندرکې، انقلاب ورسره شته دی

۴۸/۶/۱۵

وطن

نه مې بل چېرې سنگر او تکیه ځای شته!
نه مې دلته په وطن کښې کور او ځای شته!
خوپه مینه د وطن باندې سرشار یم
تکلیفونه تېروم بې حده، خدای شته!

۴۸/۶/۱۶

لوی ارمان

زړه لرم، په زړه کښې لوی ارمان لرم!
یم انسان، غوښتنې د انسان لرم!
نه شمه زغملی وروسته والی یې
مینې د خواږه افغانستان لرم!
دا ښکاره ظلمونه پټوی نه شم
څه وکړم؟ ضمیر لرم، وجدان لرم!

۴۸/۷/۶

د انقلاب زانگو

ای د آریسن د عظمتونو کوره!
د لوی افغان د غیرتونو مینې!
د قیامو، انقلابونو زانگو
وښوره، وینې کړه! دا ویده انقلاب!

۴۸/۷/۶

بلنه

راځئ یو موتی او یو سټوک شو سره
چې کړې خولې هم یې غاښونه مات کړو!
چې یې زموږ پر سرو لوبې کړې
دا لږه غروره ډک سرونه مسات کړو!

۴۸/۷/۱۱

د رایې حق

انسان شریف دی کرامت لري
نه دی حیوان د خرڅولو نه دی!
گورئ! خرڅ نه شی! او و نه غولېږئ!
د رایې حق مو د پلورلو نه دی!

د ۱۳۴۸ تله

* د اولسي جرگې له پاره د وکیلانو د رایگیری پر وخت وېل شوی.

دیکتاتور

عجیبه ده دیکتاتور هم اولسواک شو
ور په برخه د اولس د جرگې واک شو
مسئولیت په مصوونیت باندې بدل شو
لکه نوک غوندي له هرې گناه پاک شو

۴۸/۸/۶

* د اولسي جرگې د یوه دیکتاتور فرمایشي رئیس پر ټاکل کېدو د
احتجاجی رد عمل په توګه وېل شوې.

د توپان وېره

ټول وطن راته زندان دی، د زندان وېره مې نشته!
ټول ملت چې دی په اور کښې، د خپل ځان وېره مې نشته!
په عمرو - عمرو زغملي ما د ظلم توپانونه
روزل شوی انقلاب ته، د توپان وېره مې نشته!

۴۸/۹/۲۱

پردي مودونه

هر څه د بل وو، هر څه پردي وو
دواړه راگیر وو، پردو مېودو کښې
یسوازي "زه" وم، یسوازي "ته" وې
چې "افغانان" وو، په دې جامو کښې

۴۸/۹/۲۴

چپاو

ټول کارونه دي بې سټې تادا ونشته
په فاسده اداره کښې هېڅ نيا ونشته
که دی ظلم، که ستم، که استبداد دی
کوم دښمن دی چې يې دلته چپاو نشته؟

۴۸/۹/۲۴

ساعران

اشعار خپل خرڅوي او په بدل يې اسعار اخلي
له ډېرو شاعرانو ساعران جوړ شوي دي

۴۸/۱۱/۱۲

• اجرتي شاعرانو ته وېل شوی، چې د اجرتي قاتلانو په شان ملي
احساسات وژني.

ماشوم ته

که د نن ورځې ماشوم یې، د سبا د ورځې ځوان یې!
ته د نوي ژوند قاصد یې، د ملت د زړه ارمان یې!
ستا په بڼه کښې ښکاره بڼې راته نوي شیان رازونه
دی یقین ته جوړوونکی د نېکبخت افغانستان یې!
۴۸/۱۱/۱۵

مور ته

مورې ته وې چې په درد مې وې دردمنه!
مورې ته وې چې په غم مې وې غمجنه!
مورې ته وې چې روزلم دې په مینه!
وې تر ځانه لا پر ما باندې مینه!

۱۳۴۸

یو هېواد

له آمو تر مارگلي نه یو هېواد دی
یو ملت دی، په یوه مېنه آباد دی
ګډ تاریخ، ګډ ثقافت، ګډ یې کلتور دی
په ګډ یون یې لړزولی استبداد دی

۴۹/۱/۷

د ملت خزان

ورځې هفتې شوې هفتې شوې میاشتي
له میاشتو- میاشتو جوړ شول کلونه
پسرلي راغله، نور به هم راشي
خو ملت ویني لاخلانونه

۴۹/۱/۱

انسان

انسان انسان و، خو افسوس دی چې لږ وړان غوندې شو
له تمدن نه د وحشت په لور روان غوندې شو
اوس له تعمیر نه یې تخریب ته را اوښتی دی پام
د خپلو وروڼو خورولو ته حیوان غوندې شو

۴۹/۱/۲۰

ناست یم

مه کړه گومان چې په کرار ناست یم!
ناست یم، د پېښې انتظار ناست یم!
چې وخت یې راشي د وطن په لار کښې
د سربندلو ته تیار ناست یم!

۴۹/۱/۲۶

ځي به

د زمـانې بهير ودرېږي کله
دا بند د شگوراني به ځي به!
دا څو کسان چې ډېر مصروف دي ځان ته
بس خپل قبرونه جوړوي به، ځي به!

۴۹/۵/۱۶

عقده او عقیده

ډېر آني دي، که نن وي سبا نسته
دا مستي، دا خپرارت او دا موجونه
غلط نه شی، پرې! عقدو دی پاڅولی
عقیده ته اچولي يې لاسونه

۴۹/۹/۴

اختر

مندې دي رامنډې دي، خوښي ده او خندا وې دي
وايي چې اختر دی، نندارې دي تماشاوې دي
ټول تازه تازه دي، غور غور گرځي هرې خوا ته ځي
بس يوازې زه يم، وچې شونډې دي، سوداوې دي

۴۹/۹/۹

افغان نسل

پاتې که همدا سې په تقليد کښې شي
وران به شي، ناتوان به شي دا ځوان نسل
(خو:) درس د مليت که ورته وښود شي
(نو:) هله به شي ځوان نسل: افغان نسل

۴۹/۹/۹

جنازي

د قلم ازادي خوشي اوازې دي
ځكه: بندي د فکرونو دروازې دي!
دا کوم څه چې په کوم ځای کېنې تاسې ويني
د مې ژواندو احساساتو جنازې دي!

۴۹/۱۰/۲۵

د نيکه پر قبر

وړوکی قبر دی خو لوی ښکارېږي
د عظمت او د جلال په غېږ کېنې

۴۹/۱۱/۱۰

کندهار، د ميروېس نيکه مزار

بې اساسه ژوند

د ورورۍ مويو له بل سره لاس نشته
يو ويده راسره شور او احساس نشته!
يو د بل وينې ته ناست يو دا مو کار دی
ځکه ژوند ته مو تر اوسه اساس نشته!

۱۳۴۹

لهر

تومت کړوني په قضا او په قدر شوو
مسئولين مو دي پرې اېښي در په در شوو
په سراب پسې روان يو بې تشخيصه
د "لهر" په نوم غلط په هر "لهر" شوو

۵۰/۶/۵

سردار

چا چې سر هسك كړی دی، د دار سر ته ختلی دی
پاتې سردار شوی چا چې سر دلته ساتلی دی
څوك چې پوهېدلي په رموز د سر ساتلو دی
سر د هر مجلس دی، تر هر ځای يې سر اېستلی دی
۵۰/۱۰/۳۰

ليډر او لډر

ليډري په قرباني شي هسې نه چې
بې له هېڅ بې له علت له څوك ليډر شي
په بل څه كېنې چې علت* راشي ناسم شي
خو "ليډر" چې بې علت له شي "لډر" شي
۵۰/۱۰/۳۰

* په عربي كېنې "واي" د علت توري دي او دلته همداسې گرامري
قاعده د اجتماعي علت له پاره راوړل شوې ده.

د وطن سر

د مېړونو فخر دادی په جهان کښې
چې یې سروي د وطن په سر کښې تللی

۱۳۵۰

لنډه لار

درده! شرابي شه، د مستۍ غېږې ته ولوېږه!
نور په مړو، مړو اوښکو مې گړېوان رالندوې ولې؟
پاخېږه احساسه! مجاهد شه، ملا دې وټړه
خوشي بې اساسه، لنډه لار مې اوږدوې ولې؟

۵۱/۴/۱۱

د وطن کور

غوبنې شي، هډوکي شي، راجمع شي بدن شي
وينه شي، اروا شي، سره وخوځېږي تن شي
عقل شي، احساس شي، د محيط ادې يې وروزي
زړه شي، کور د مينې شي، مېشته پکښې وطن شي
۵۱/۵/۸

د احساس زوی

زوی د لوړ احساس دی، نور پلرونه نه مني
غږ دی د زړه غږ، د خولې پندونه نه مني
مل د انقلاب دی له طغيان سره ملگری دی
شعر د خپل واک دی، بندیزونه نه مني

۵۱/۴/۲۳

لوی بدلون

له دې تورې تپې شپې نه سباوون په زېږېدو دی
د سپېدو له سپینه خط بل مضمون په زېږېدو دی
"مېرویس" زېږی پر ما وکړ، "امان" خوب کښې راته ووې
د "وطن د مور په غېږ کښې لوی بدلون په زېږېدو دی"
۵۱/۵/۲۴

بشر

چې خیر دې په سر کښې نشته شر غواړې ملت ته
"مخ شر" ته اړوې ولې "محشر" به ځنې جوړ شي
"سرونه" غوځول ځان ته "شرونه" ویښول دي
"بشر" دې چې بې سره کړ نو "شر" به ځنې جوړ شي
۵۱/۵/۲۵

ملي بهير

د خپلو شتو واك به په خپله وي له خلكو سره
دا قارونان د ځمكې زړه ته به ځي، لاندې به ځي
ملي بدلون او انقلاب يې لومړنۍ زېږې دى
ملي بهير را روان شوى مخ په وړاندې به ځي
زه باوري يم چې دا وضع داسې نه پاتېږي
دا د ســندرو له مانيو ځنې ساندې به ځي.
۵۱/۶/۲۰

دردونه

دا چې دوتار په چيغو - چيغو ژاړي
په زړه درانه غونډې دردونه لري
بېل - بېل تارونه يې يوه نغمه شي
د پښتانه غونډې دردونه لري

۵۱/۷/۱۷

لوبې

چې سياسي شعور يې نه وي ګله
داسې ملت به ملت نه شي کله
په ژوندانه باندې بې لوبې کېږي
د ژوندون وضع به يې نه شي بله

۵۱/۷/۲۴

د اوسېدلو حق

چې تر منزل د رسېدلو نه يې!
چې دخپل حق د اخيستلو نه يې!
که خپه کېږې نه خوږه پښتونه
نوپه دنيا د اوسېدلو نه يې!

۵۱/۷/۱۷

زاره بندونه

که غواړې چې ودان شې، دا زاره بندونه وړان کړه!
خپل وړان هېواد له سره په خپل لاس باندې ودان کړه!
وگړي د هېواد دې په یوه لاره روان کړه!
هېواد دې د خپل ځان کړه او افغان بېرته افغان کړه!
د بل له تسلطه ځان په امن او په امان کړه!
پردو ناوړو لاسونه دې خلاص لاس او گریوان کړه!

۵۱/۸/۱

څاروی

چې یې غاړه وي تل جوړه غړوندي ته
پوهه نه لري؛ سړی نه دی، څاروی دی
د خپلواک ژوندون غوښتنه مه ترې غواړه
بس په کار ورته اخور دی، بل مېړی دی

۵۱/۸/۸

مېړه

سرښندنه د هر سر د څښتن نه زده
د لوی سر څښتن مې ولیده ډارېږي
د نامر د سرښندنې زړگی نشته
هونښار وې: "مړه مېړه دی چې مړ کېږي"

۵۱/۸/۸

د وخت غږ

نه تناکې، نه خولې به یې شي ورکې
څوک چې باسي زیار همېش د بل د پاره
چې د وخت غږونه وانه وري په غوږو
وي مری به په ژوندون د تل د پاره

۵۱/۸/۸

زړه کته

هر څو که دې زیاته التجا شوله
ډېره دې لوړوالي ته زغستا شوله!
بیا دې هم کوم "توی زین" نصیب نه شو
بېرته دې "زړه کته" په شا شوله!

۵۲/۳/۱۴

"غورځنګ، غورزنگ" *

"غورځنګ" دی، که "غورزنگ" دی
د پښتون فکر آهنگ دی!
په دواړو کښې په کړنګ
د پښتانه د تورې شرنگ دی!

۵۲/۲/۲۷

* غورځنګ د ولي محمد سيال او غورزنگ د ولي محمد طوفان د
ملي شعرونو مجموعې دي.

بي وينو راغلی خو په وينو لنډلی جمهوریت

(۱۳۵۷-۱۳۵۲)

VF

جمهوري

سلطنت طوق لعنت و مملکت ته
ښه شوو خلاص شوو اوس له دې طوق لعنته
نور دې ټوله شوه شپې د تل له پاره
صد لعنت دې وي پر تا اي سلطنته

۵۲/۴/۲۶

* په افغانستان کښې د جمهوريت په لومړۍ ورځ ويل شوی.

شاهان او ملتونه

شاهان ځي خو ملتونه پاتې کېږي
صدقه شم له وگړو له ملتیه
چې د نوي ژوندون زېږی دی راوړی
مبارک دې وې وطن ته جمهوریته!

۵۲/۴/۲۶

وراسته رژیم ته

ای ورسته رژیمه د موزیم غېږې ته ولوېږه
نور دې په دې خاوره کښې مهلت د پایېدو نشته
سر تندی و هه په خپل بادار پسې په بیرې څه
عمر دې تمام دی چې دې وخت د پاتېدو نشته

۵۲/۴/۲۷

د جمهوریت وړځ

چې غلیم یې و په خاورو کښې منډلی
په وطن کښې میرویسی نظام ژوندی شو
مبارک دې وي زامنو د افغان ته
چې په ژوند مو جمهوري نظام ژوندی شو

۵۲/۴/۲۶

جمهوريت

غوټۍ مو د اميد دې کړې گلونه جمهوريته!
رښتيا دې کړل زموږ خواږه خوبونه جمهوريته!
گاللي مو په ژوند کښې وو کلونه خزانونه
بهار مو دې کړل واړه خزانونه جمهوريته!

۵۲/۴/۲۸

وحيدہ!*

ځان دې کړ ويلې خو ټولنه دې روښانه کړله
خپله ټولنه دې ترځانه ځان ته گرانه کړله
د تا ژوندي آثار به تا مدام ژوندي وساتي
تا چې ځواني له خپلې ژبې نه قربانه کړله
ناآراميو د آرام غېږې ته وسپارلې
د ابدي ژوندون جونگره دې ودانه کړله

۵۲/۵/۱۲

*زما دگران دوست او دښتو دښه ليکوال ارواښاد عبدالاحد وحيد

په مړينه.

اجمل خټک ته:

[۱]

گلونه

د خوشال په بڼې کښې ډېر گلونه و اشول
يو "قادر شو" بل "اشرف" شو بل "افضل" شو
چې محصول د طبيعت د تجربې دى
اوسنى گل يې تر ټولونه اجمل شو

۵۲۱۵۱۱۸

اجمل خټک ته:

[۲]

د پښتو سينگار

خداى جميل دى په جمال باندې مين دى
د قدرت په کارخانه کښې يې نور بل دى
چې سينگار دده په لاسويې جمال کړي
پيدا کړى يې پښتو لره اجمل دى

۵۲۱۵۱۱۸

اجمل خټک ته:

[۳]

توده وينه

اجملي وه په غورځنگ شوه توده وينه
که ظالم يې ژبه غوڅه کړه تېره شوه
دښمنانو که اورونه هم پرې بل کړل
دوطن مينه يې لاپسې پخه شوه

۵۲۱۵۱۱۸

اجمل خټک ته:

[۴]

نوې سا

د غيرت چيغې بيداره پښتانه کړل
دښمنان دپښتونوالي تلولي شول
په ساره کالبوت کښې نوې سا پيدا شوه
په پښتوکښې چې شعرونه اجملي شول

۵۲۱۵۱۱۸

د ژوندانه لوبه

افغان ملت به اوس ملت شي ګله
چې لري واك دخپل وطن په خپله
د ژوندانه لوبه يې وګټله
ځكه بهې وضع د ژوندون شي بله

۵۲۱۵۱۲۹

د يو خوب تعبير

له دې تورې تپې شپې نه سباوون دی زيرېدلی
د سپیدو له سپينه خطه، بل مضمون دی زيرېدلی
دميرويس زيری پرځای و، دامن خبر رښتيا وه
دوطن دمورپه غبرګنې، لوی بدلون دی زيرېدلی

۵۲۱۵۱۲۹

ناحق - حق

د ظلمونو، فشارونو عمر لنډ شو
د شکنجواو ستمونو عمر لنډ شو
د ناحقو د زور حق، حق ته تسليم شو
د فريبونو او چلونو عمر لنډ شو

۵۲۱۵۱۲۹

يو ځواب

ای د آریـن د عظمتونو کوره!
دلوی افغان د غیـرتونو کوره!
د قیـامو، انقلابونو زانـگو!
زاردې شم، ویـنې دې کي، ویده انقلاب!

۵۲۱۵۱۲۹

اختناق او انفلاق

انفلاق له اختناق ه زیږېدلی
ظلم کله دی ترپایه پایېدلی
اوس سحر دی پر وطن باندې راغلی
جمهوریت دتورې شپې گریوان خېرلی

۵۶۱۵۱۲۹

شاعر او پتن

تېږدل یې زېږېدلي له احساسه
دواړه سوز لري: شاعر دی، که پتن دی
دشاعر دواړه شپه ده ځکه داسې:
پتنان وواچولی پرې اتن دی

۵۳۱۲۱۵

کابل، ملکی هوايي کلوپ

* دا ټوټه زما دلارې او عقیدې دمل شهید پاییز حنیفي د واده په شپه
په داسې حال کښې چې پتنگانو له هرې خوا په څراغونو ټوپونه وهل،
ویل شوې ده.

د بري مانۍ

اسارت ملك ټيټوي تحت الشرى ته
خپلواكې يې لوړوى شي ثرياته
چې موملك له اسارته په امان شو
د بري مانۍ مولوره شوه فضا ته

۵۳۲۲۳۱

پروان مېنه، د موټر يون
د بري مانۍ - د پغمان طاق ظفر

ورانې ويجارې

زورېژيم وران او ويجارو، رښتيازور و
نوريې حق دپاتېدلو زياتي نه و
دومره ورانې او ويجارې يې راپريښوې
چې يې توان دورانېدلو زياتي نه و

۵۳۲۲۱۰

تل پاتي

زه شاعريم د قومونو ترجمان يم
د بشر دارما نونو ترجمان يم
د زړه غږ د سرتر غوږه رسومه
د رازونو دنيا زونو ترجمان يم
زه باقي يم خو چې دادنيا باقي وي
خو چې دا د ژوندانه مې او ساقې وي

۵۳۷۸۱۰

بت شکن

يونم جهانہ سره ځان سموم!
له شاپو د بڼتو گلستان جوړوم!
چې زما کور پکښې ودان نه اوسي
زما پرې څه دي دا جهان وړانوم!
د چاپه پښو کښې به سجده څنگه کړم؟
زه بُت شکن يمہ بُتان ماتوم!

۵۳۸۱۰۷

مور

"مینه"، "وفا" رحم" یې واخېنل قدرت په مینه
مور یې ترې جوړه کړله ځکه په نوم "مور" شوله
پرې د دنیا د ودانۍ مینه تر سره شوله
مور کورودانه شوه، رڼا د دغې کور شوله

۱۳۵۳

د وطن مینه

یو مې زړه دی پکښې مینه د وطن ده!
ته د مال ده، نه د سرده، نه د تن ده!
لرم هیله د وطن په لارکښې ووزي
کله سا چې مې له تنه په وتن ده!

۵۴۱۱۱۸

سره گلان

د "بنادي" دخوانيمرگې مينې ياد کښې
د "بکوا" دښته لاوس هم سره گلان ده

۵۴۳۱۱۱

بکوا، دلازم

دا بيت د بنادي او بيبو (د پښتو د ملي کيسو نامتو مينانو) په ياد
کښې چې په دلازم کښې يې قبرونه دي ويل شوي.

هوايي واده

د "اپولو" اود "سيوز" په ازدواج باندې
ټوله دنيا کښې دخوښۍ لاسونه وپرکېدل
خوکه خدای وکړه چې له دغه هوايي واده نه
ددې نارامې نړۍ سوله، آرام وزيرېدل
۵۴/۵/۳

کابل اسمايي واک

هغه وخت چې د امريکا اپولو او د روسيې سيوز نومي فضايي
سپوږمۍ د دې دواړو هېوادو د گډ پروگرام له مخې په هوا کښې سره
يوځای شوي دا ټوټه وويله شوه.

روژه

روژه څه ده؟ انساني مينه لرل دي!
د وجدان فرمان ته غاړه اېښودل دي
پر خپل ځان د لوږې تندې له زغملو!
د بل ورور له لوږې - تندې خبرېدل دي!

۵۴۶۸۲۸

اختر

اختر نه دی چې يوازې ځي بنگلوته
نه ويلای شو اختر تشو مېلوته!
د "اختر" معنی "يختر" له غمخپليو
راروان وي کوډليو، پېخولو ته!

۵۴۶۸۲۸

انسان

که ترې سراو دواړې پښې لرې کړې "تس" شي
نور ترې هېر، د خپلې گېډې په هوس شي

"انانیت" چې ترې نه لرې کړې ډک "سین" شي
خود خواهي پښې يې چې لنډې کړې "انس" شي

۵۴/۶/۲۸

ملت

هر هېواد پر خپل ملت باندې ودان دی
که ملت نه وي تش زمکه تش اسمان دی
چې افراد يې ځانځاني کړي ملت نه دی
ملت دا چې په يوه لاره روان دی

۵۴/۶/۲۸

ټول

گرانۀ وطنه! ستا خوږې مينې، ستا پاكې مينې
راته گران كړي د نړۍ وطندوستان دي ټول
چې په دنيا كښې يو وېښته د هېواد پالو كوږ شي
بيا مې په زړه كښې ټول غمونه دجهان دي ټول

۵۴/۸/۱۴

د وطن سندرې

هر - هر څوك د خپل وطن په غېږ كښې پايي
هر شاعر د خپل وطن سندرې وايي
په رنگو، په نيرنگويي دوكه نه شې
څوك په يوه رنگ، څوك په بل رنگ كښې يې ستايي

۵۴/۱۰/۱

بېلتون

ستا په بېلتون کښې وران هر څه دي زما
پاڅه اومه، خواږه ترڅه دي زما
که په دنيا زرگونه ښه دي زما
بې ستاله نومه په کار نه دي زما

(...)

اراده

زما نه به مې پر سر تېږې وږې کا
دښمنان به مې پر ژوند خواوې سړې کا
ټول به وشي خولايه فکر مه کړه
چې زما د ارادې سکروټي مړې کا!

۵۵/۱/۱۶

بغلان ته

ستا پتي سپينې پختې دي سپين گلونه
سره گلونه، ستا رغونه، ستا ډاگونه
ستا ډبرې* هم کولای شي خبرې
اورولای شي زاپه حکایتونه

۵۵/۷/۲۵ بغلان

* د بغلان د سره کوتل ډبرليک ته اشاره ده.

خولې

د پسرلي باران ورېږي؛
بزرگ زیار کا
خولې بیا په توبېدو دي
پرې کښتونه زرغونېږي!

۵۶/۱/۱۰

کابل، باغ بلامېنه.

نوبهار*

بيا بهار په "نوبهار" دی!

بيا سور شوی

سور اورتون دی.

د "زردبنت" اورو نه بل دي په غاټول کښې!

۵۶/۱/۲۷

* د بلخ نوبهار او د گل سرخ مېلې ته اشاره ده.

مېنه

ذوقونه بېل دي د چا ځان د چا جانان خوښ دی

د چا په زلفو کښې زنگل د چا زندان خوښ دی

زه دې مین یم، ته مې مېنه، ته یې مینه زما

ته مې یې خوښه، ستا له پاره مې جهان خوښ دی

۵۶/۲/۷

د اقبال ستوري

چې روحي جلال دې بيا موند له "جلاله"!
چې فكري جمال دې واخېست له "جماله"!
چې دې نبض د ملت زده كړ له "خوشاله"
(نو: د اقبال ستوري دې وځلېد "اقباله"!)
۵۶/۹/۱۲

راډيو افغانستان د اقبال ورځ

*مولانا جلال الدين بلخي، سيد جمال الدين افغاني، خوشال خان
خټک او علامه اقبال.

نوي لار

بڼه شوه د اوښکولار د زړه لاره راوښودله
د تصنع ډېرو خنداؤ غولولۍ ومه
د ژوند تيارې راته ډيوې شوې د هدف د لوري
ډېرو رڼاو، د تور څاڅولې ته بېولې ومه

۵۶/۳/۱۵

د غلامی شعرونه

که هر څو لري سحرونه، صنعتونه
که خواږه يې وي بيتونه او بندونه
مه يې نغوږه، مه يې لوله دا شعرونه
چې رابولي غلامی ته اولسونه

۵۶/۱۰/۱۰

* د کمونستو شاعرانو د ظاهراً ټنکلو شعرونو په باب ويل شوی.

ملاقات

سم سړی وهر خوا جگک - جگک گرځېدلو
بنکارېدلو په وقار او په ثبات کښې
در پرده نه ده ماشین د ملاقاتی دی
چې ترې واوښت په ملاقات شو ملاقات کښې

۱۳۵۶

د غوايي غوبل او د روس يرغل

(۱۳۵۷-۱۳۷۱)

په خوښۍ مشاعره کښې وبله شوې قطعه

یوازېتوب

خپه نه یمه پر دې چې یار رانغی
ورسره هغه د زړه دلدار رانغی
که زما ملګري ډېر وو په دې ښار کښې
په دې وخت کښې مې یې یو په کار رانغی

۵۷/۴/۷

زما جرم

زما جرم له وطن سره ده مینه
په دې مینه مې که سر ځي اوس دې ځینه
چې وطن ځي زما سر دې ترې تر سر ځي
تر وطنه به بل څه قدر لرینه

۵۷/۱۱/۲۷

"دولت" که "دو، لت"

دا "دولت" رښتيا "دو، لت" دی
هم ښکونځل کا، هم وهل کا
تر "دو، لت" لاسي تهر دی
وحشيانه ملت وژل کا

۵۷/۱۱/۲۷

وير

لاس مې که خلاص دي خو په ذهن مې زنجير پروت دی
چې گران وطن مې د پردو په لاس اسير پروت دی
څنگه خوښي؟ څنگه خندا؟ څنگه سرور وکړمه؟
چې کور په کور مې د ملت په کور کښي وير پروت دی

۵۷/۱۱/۲۷

يوه لنډۍ

تره کيښه داسې دې کور وران شه!
لکه چې وران دې کړل زموږ ودان کورونه

۱۳۵۷

وطن پلوري

د وطن د خرڅوونکو مرګ روا دی
که پلورلی یې په "روبل" که په "ډالر" دی
د افغان په پاک وطن کښې یې ځای نشته
که د سره دی، که د تور ښکېلاک نوکر دی

۱۳۵۷

شهيدانو!

مېړنيو! قهرمانو! اتلانو!
د وطن د پساكې لارې شهيدانو!
زموږ هم د خپل وطن په ننگه جنګ دى
ستاسو لاره خوښه كړې سربازانو!

۵۸/۲/۱۲

آبدړه، زېږي شهيدان

* د هېواد د تاريخي شهيدانو په يوه ځانګړې هديره كښې
ويله شوې.

ستالين او امين

ډېر ظالم، خونخوړ رښتيا ده چې "ستالين" دى
خو سل ځله اوس اوښتى ترې "امين" دى
خلک وژني، کلي سپڅلي، ښهر وران کړي
د ملت په کور کښې جوړ ملي ناورين دى

۵۸/۲/۲۱

آبادي

"زه" دې ومړم، "ته" دې ومړې، "موږ" دې ومړو
خو ژندي دې وي وطن او ازادي
چې د وينو سېلاب جوړ شي ملك زرخون شي
تر باران د وروسته راشي "آبادي"

۵۸/۲/۲۱

زندان

وطن لويه، لويه، تيره، تيره وران شو
کور په کور د هر افغان پر کور افغان شو
دا عجب غوندي د خلکو حکومت دی
چې هر چا ته وطن گور شو، يا زندان شو

۵۸/۲/۲۱

سرونه کرل

خلک په شاره هم ګلونه کړي
"یار" په ودانه کښې بمونه کړي
ودانۍ وړانې خلک ژوندي خښوي
سر خښول نه دي سرونه کړي

۵۸/۲/۲۱

* یار - ملګری، رفیق، تواریش، چې کمونستانو به یو بل ته ویل.

افغان

مېړه هغه دی چې نر مري په میدان مري
د وطن په مقدس عهد او پیمان مري
وطن نه پلوري د بل غلامی نه کړي
افغان زېږي، افغان ژوند کوي، افغان مري

۵۸/۲/۲۱

د ملت لښکر

سړبنی پسرلی سور راته ښکارېږي
د لاله داغ يې ناسور راته ښکارېږي
خونړی سېلاب راتلونکی پر وطن دی
د ملت لښکر منصور* راته ښکارېږي

۵۸/۲/۲۲

*یا: مخبور

د لستونې مار

بل کاري گوزار پرې وکړی پرې يې نه ږدی
پاس پر سر يې چې خوړلی دا گوزار دی
خپلواکی نعمت ته نه شی رسېدلی
خو ژوندی دا د لستونې د منع مار دی

۵۸/۲/۲۲

غلامي

د يوې تورې کودتا په بڼه راغی
انقلاب يې د زلمو په وينو سور دی
د افغان د مېړني ملت پرتن يې
لگولی غلامی زخم ناسور دی

۵۸/۲/۲۲

حرارتونه

له موږ "گاز" وړي څرخوي پرې خپل څرخونه
را کوي "بم" وړانوي مو پرې کورونه
دا دوستي ده؟ دا وروري؟ برابري ده؟
چې بدل شي په دې راز حرارتونه؟

۵۸/۲/۲۵

تکل

شوم سرگردانه خوله تانه رو گردانه نه شوم
خوږه جانانه ستا په عشق کښې بې ایمانه نه شوم
تکل مې وکړ د منزل پر لور د سر په بیه
ستومانه ډېر شوم، خوښي داده چې پښمانه نه شوم

۵۸/۶/۱

یو تصویر

د وران کور په وره کښې ناسته ده حیرانه
"خواره شته او کور" یې ټول له منځه تللي
د "ډوډۍ، کالي او کور" دعوه دارانو
په روسي بمونو دي ورته سپڅلي

۵۸/۶/۲۱

* د یوه وران کور د تصویر په لیدلو ویله شوې ټوټه ده.

د پلار پر لار

د وطن لار کښې که مرګ وي، که زندان وي
د وطن رښتینې زوی و ته اسان وي
د خپل پلار د ننگ، غیرت پر لار به درومي
له دې لارې به وانه وړي چې افغان وي

۵۸/۱۲/۵

کابل، د څرخي پله زندان

د هېوادمېل په یاد کښې

زما اشنا ای مسافره اشنا
تا په سفر کښې کړاوونه تېر کړه!
ته د انسان په قتلګاه کښې یاره
له مرګ شوې بچ، خو دې مرګونه تېر کړه!

۵۸/۷/۱۰

*ګران ملګري زلمي هېوادمېل ته چې په یوه خطرناک سفر کښې سره
مړه وو، ویله شوې ده.

هيله

زړه زما خوښه پري چې وطن مې وي آباد
نه پکښې اورونه وي، نه ویر وي، نه فساد
نه پکښې د اوښکو او د وینو سېلابونه وي
نه پکښې غمونه وي، نه آه وي، نه فرياد

۵۹/۸/۲۴

جده، عربستان

زما کاليزه

عمر

پنځه دېرش کاله مې د ژوند وشول د لمر په حساب!
شپږ دېرش کلونه مې وتلي د قمر په حساب!
چې لا ژوندی دی د وطن په سر کښې نه دی تللی
بې ننگه سر زما و نه بولی د سر په حساب!

۱۴۰۰ هـ.ق، د کوچني اختر دوهمه نېټه

۱۳۵۹

T.B*

په خپل کلي، خپل وطن کښې روغ رمټ وو
شو مرګونی رنځ ناخاپه راعیان
وو "ویروس" یې له و ورس څخه راغلي
د "تي، بي" په رنځ تباه شول افغانان

۶۱/۷/۱۱

تي بي د تره کي او بيرک د نومونو سر ټکي دي چې د توبرکلوز د
ناروغۍ نوم هم دی او خلکو دا نوم پر دوی اېښی و.

مقابله

په نره، په غیرت، په سپین میدان مقابله ده
روانه په وطن کښې د افغان مقابله ده
يولورته دي ټانکونه، الوتکې او بمونه
بل خوا د ارادې او د ایمان مقابله ده

۶۱/۷/۱۸

د ایمان زور

د افغان د ایمان زور یې دی لیدلی
"کمونست" به "کم" و "نیست" شي که خدای کره
د کمون وحشت به بهرته ځي کمون ته
له دې وخت به "جم" و "تېست" شي که خدای کره
۶۱/۷/۲۳

د مسافر جنازه

له سوې، سرې دښتې، له خالو، له زړو خېمونه
د څو کسانو پر اوږو د مسافر جنازه
له هیلو ډک زړه د بې پایه دښتې زړه ته ولاړه
د یوه بې کوره، یوه بې گوره مهاجر جنازه
۶۱/۷/۱۹

شاه شجاع او ببرک شا

پنځوس زره انگرېزي پوځ ورپسې و
شاه شجاع بربت تاوول سپر د دفاع و
خو يولك خرسان تر مخ ببرک تر "شا" ته
دا دی ځکه "ببرک شا" ها "شاه شجاع" و

۶۱/۸/۲

جوړه

بريژنف سولې (?) ته جنگ کړ، دې يې ننگه
خو په جنگ - جنگ کېنې د سولې مرغۍ مړه شوه
اوس اميد دی چې بيا سوله (?) ترې پيدا شي
"انديرا" له "اندري پوف" سره جوړه شوه

۶۱/۸/۱۲

* د هند د صدراعظمې انديرا گاندي په مړينه چې پر افغانستان
باندي د شوروي د تېري پلوي وه.

دورشو ورشو*

چې د ټول جهان نیول یې وو په نیت کښې
ها حریص ته اوس ساحه د پښو شوه تنگه
چې بې سره پکښې هره خوا خړودو
قطبي یې ته د ورشو ورشو شوه تنگه

۶۱/۸/۲۰

* لومړی ورشو د پولینډ د پایتخت "وارسا" چې د وارسا د تړون ځای
دی او دوهمه ورشو د څرخای = علفچر په معنی ده.

سالنگ که سالنډ

"هندوکش" موله ازله اعد و کړ
چا چې کړې پرې تېرې تېرې یې شه
خو روسانو چې یې زړه ته غوږ ورنه کړ
دود یې وخوت ویل "سالنگ که دی سالنډ دی"

۶۱۸۲۰

* دا قطعه په سالنگ کښې د سوونو روسي یرغلگرو د مړه کېدو د
پېښې په ارتباط ویله شوې ده.

بريژنف

يا زوى مړى* يا پښې مات** يا چانماري*** شول
چې كاره كتلي چا افغانستان ته
بريژنف چې پر دې خاوره تېرى وكړ
شورې چاود، ارمان يې يووړ گورستان ته

۶۱/۸/۲۳

* لکه چنگيز ** لکه گود تيمور *** لکه گرگين، مکناتن او کيوناړي.

زحمت گش او زحمت گش

زحمتکش يې زحمت گش په زحمت گش کړل:
جبري کار ته، زندانونو ته، اديرو ته
په رښتيا د زحمتکښو حکومت دی
زحمت وېشي ښار ته، کليو ته، دېرو ته

۶۱/۸/۲۸

اکسا، کام، خاد*

په "اکسا" کښې يې "حق سا" هم ترې نه سلب کړه
"کام" "تاکام" کړل د ځوانانو ارمانونه
د وحشت دا انسان سوز ماشين چې "خاد" شو
کړل "تایباد" يې په زرگونه، په لکونه

۶۱/۸/۲۹

* په افغانستان کښې د K.G.B نمایندګي د تره کي په وخت کښې
"اکسا"، د امین په وخت کښې "کام" او د ببرک په وخت کښې "خاد"
بلل کېده.

رجيم

د پردو په مټيو واك ته رسېدلی
سره بڼكېلاك را استولی مستقيم دی
ځكه هر افغان يې ولي پتر سر کاني
د ببرک رژيم، رژيم نه دی رجيم دی

۶۱/۸/۲۹

جبه زار

[۱]

پلا وطنه "جبهه" خه دبه "جبه" ده
د چا پلار و تنه نه شي ځنې کړلی
له کابل نه که کا، بل لوري ته هڅه
په تابوت کښې تر "جبي" پورې شي تللی

۶۱/۹/۱۰

جبه زار

[۲]

پلار وطن جبهې ته ور چې شي سپری
د چا پلار و تن جبي نه نه شي کړی
"سیل هله وي څښتن چې د خره راشي"
بیا ايله "مردار غونډی" ته ځان شي وړی

۶۱/۹/۱۰

د خړه مينه

خلقيان وايي چې روسان زموږ دوستان دي
دي دوستان يې، دا وينانه ده غلته
خود خرس دوستي وژل دي او څيرل دي
څه بڼه وايي: "د خړه مينه ده لغته"

۶۱/۹/۲۱

عرض

پاک الله ته نازوليده محمد!
په ظاهر، باطن سپېڅليده محمد!
يې رحمت د عالمونو، جهانونو
د امت پر غم داغليده محمد!
ستا مخلص امت په ظلم کښې راگير دي!
د افغان کور کښې افغان دی، غم دی وير دی!
۶۱/۹/۲۵

سرچپه

"مصوصنيت" يې "مسموميت" باندې بدل شو
"عدالت" يې "عداوت" باندې بدل شو
هر کلام د کمونستو سرچپه وي
"قانونيت" يې "قاتليت" باندې بدل شو

۶۱/۱۰/۹

مجاهد مهاجر

اولسونه ډېر بنکېل شوي، پرې راغلي بنکېلاکگر دي
لاترننه مهاجر دي، مهاجر دي له خپل ځايه
خو پر تا چې دا ورځ راغله: مجاهد شوې مهاجر شوې
مجاهد شوې مهاجره! ستا بری به وي تر پايه!

۶۱/۱۲/۱۲

د ننگ تاريخ

ستا پرمخ چې راخوړې شوې، د شهيد د وینو پرځې
سر خرويي دې کړه حاصله اې د لوړو غرونو پرېښې
کتیبه ده د میرانې، د شهيد په وینولیک ده
تر اېده ژوندۍ ساته، دا د ننگ د تاريخ کرښې

۶۲/۲/۴

د اتفاق صف

نقشه يې چې ده نغښتې په نفاق کښې
چې يې شق او تخصص دی په شقاق کښې
کاميابېږي بې هله غیور و خلک و!
چې ځای ورنه کړي په صف د اتفاق کښې

۶۲/۲/۱۰

د خان مرگ .

دېرو سرونه دي داوکړي د ايمان د پاره
تاسو ايمان کړ تر پنبولاندې د امان د پاره
ژوندون ايمان او عقیده ده، ځني مرگ دی، مرگ دی
افسوس په خپله غوښتی مرگ تاسې د خان د پاره
۶۲۱۲۱۲۳

زما د عقیدې یو شمېر ملگروته چې کمونست حکومت ته تسلیم
شول، ویل شوی دی

فلکه!

په خپل وطن کې د وطن د آبادۍ په تمه
اوس بې وطنه د وطن په آزادۍ پسې یم!
هضم دي نه کړمه فلکه! ازموښت خودې کړم
ستا خوله کښې هم دخپل غلیم په بربادۍ پسې یم!

۶۲۱۳۱۵

باجوړ، ناقي غاښی

پوهه

د روښان قبر په خپل وطن کښې وړک دی
پېر بابت ته دکعبې غونډې سجدې کړي
چې خان وپېژني خدای شي پېژندلی
پښتنا نه دې خدای یو ځلې پوه پردې کړي

۶۲۱۳۱۷

د امبېلې غاښی

ژړا

فلکه ستا له لاسه ده وژړل، ما وژړل
هغه او دغه، خپل پردي، دوست او آشنا وژړل
دغم له پاره یې هم یو ځای سره پرې نه ښودو
هرچا جلا، جلا، جلا، جلا، جلا وژړل

۶۲۱۳۱۹

د شیر زمان غمجن په نامه لیک

همېشه خوښ او خندان اوسې غمجنه!
له غمونه په امان اوسې غمجنه!
د زمان د حادثاتو په بهیر کې
تل تر تل "شیر زمان" اوسې غمجنه!

۶۲۱۵۱۱۸

کوټه

تیتي دروازې

نه غواړم خدایه شیش محل ته خاته نه غواړم
لوړ سړمې تیتې مه کړې تیتو-تیتو دروازو ته

۶۲۱۳۱۳۰

شاه جهان صابره ليک

تل خوشحاله او خندان اوسې صابره!
په خپل صبر کښې ودان اوسې صابره!
د "پښتو" په دې خواره واره جهان کښې
دادب "شاه جهان" اوسې صابره!

۶۲۸۵۱۱۹

کوټه

د ولي محمد طوفان په مړينه

بيا غمونه راتاله شي په "ميزان" کښې
دغم اوبښکې مې تويېږي په گرهوان کښې
گلان ريښي دا قانون د طبيعت دی
(خو:)

نن "طوفان" دی مغلوب شوی په خزان کښې

۶۲۸۷۸۷

قلابي انقلاب

که دي دلته، که دي هلته، واکمنی، که امیری دي
د تختونو اتکايي، په لکونو ککری دي
دافغان په غوښوژوند کړي، دافغان په غوښو پايي
انقلاب يې قلابي دی، د بادار سندرې وايي

۶۲۱۷۱۲۷

پېښور

عقد

قران چې وويني، قرآن نه وينی
چې پیمان نه وي بیا پیمان نه وينی
عقیدې نه لري، عقدې يې ډېرې
ځکه د عقد ساتلو ځان نه وينی

۶۲۱۷۱۲۷

اشارتونه

ازادي دافغان ولاړله برباد شوه
پکښې دې دشرق او غرب اشارتونه
حمایت ورته حاصل دښکېلاکگرو
راژوندي شول بیا زاړه امارتونه

۶۲۸۱۳

د عبدالصمد گنده پور په نامه لیک*

سلامونه درلېر مه بې عدده
تل په حفظ چې** د صمد اوسې صمده!
په بېلتون کښې دې بې شانه ډېر خپه يم
په یادونو کښې دې خوښ يم بې حده!

۶۲۸۱۴

پښين

* عبدالصمد گنده پور زما يو اديب دوست و، چې ځوانيمرگ شو.
** چې "دگنده پورو په لهجه کې د "کښې" په ځای وایه شي.

د سر سیوری

زه بې کوره مسافر پر کومه ولاشم؟
 ګاډی درومي هر څوک وړي خپلو کوروته
 چې د سر سیوری مې دی پکښې موندلی
 زې خوشاله یم یوازې دې دوو شپوته!
 ۶۲/۸/۲۲

پنجاب، د رېل یون

* له کوتې نه پېښور ته له ثریا او امان سره راروان وم په رېل کښې مې
 خانګړې خونه ورته نیولې وه خو په پېښور کې لا څرګنده نه وه چې
 چېرې به ژوند کوو؟

ناستنه ډیرې

روس زموږ دښمن دی، دوی دروس دپاره کار کوي
 یه ساده مخلوقه اعتماد ورباندې ولې کړی؟
 ډاډ دی چې به مارک دلوړ خټک وړاندې ومومی!
 یو ځل یې که دغه ناستنه ډیرې کلې کړی!
 ۶۲/۸/۲۶

* ځینې هغو کسانو ته چې د جهاد په لوړ صف کښې وو او دروس په
 ګټه یې کار کاوه ویل شوې وه او دا هغه کسان وو چې اوس هم دروس
 په مرسته په هېواد کښې جګړه جاري ساتي او دا هر څه تر خپلو اوږدو
 ډېرو لاندې پټوي.

د شهرت پر "خبرې" تبصره

ستا خبرې دي اشنا زما خبرې
زما د سوي زړگۍ غږ دی ستا خبرې
هر چې وايي زما د زړه له حاله وايي
زړه ته لار لري رښتيا چې دا خبرې

۶۲۹۹۲۶

د يلدا شپه

په سودا، سودا مې تېره کړه سودا شپه
شوه اوږده راته تر کال نه د "يلدا" شپه
اورېدل به مې اوس - اوس مې تجربه کړه
په رښتيا تر ټولو شپو اوږده ده دا شپه

۶۲۹۹۱۱

د مرغومي لومړۍ شپه دکال تر ټولو شپو لويه ده چې يلدایې بولي.

پرون، نن، سبا

زما د "تن" درانه دردونه اوو يرونه هومره
چې "پرون" نه دی ترې خبر "سبا" حيران دی ورته

۶۲۱۱۰۱۲۹

د ادب پېوه

له هرځوانه پتنگان راځي محفل ته
د ادب د پيوې دارنگه تاءثير دی

۶۲۱۱۱۱۰

درداني

د ما شوم په لاس مې ورکړې دُر داني
ځکه داسې شوې داني. داني، داني
چې له شونډونه يې مچ شپلاي نه شو
نن پر ماباندې رشيد کړ زمانې

۶۲۱۱۱۱۹

د ايمان سوک

د تره کي سريې وخوړ، د امين سريې اوږه کړ
"بريژنف" يې کړ زړه چاودى. "اندر وېف" زړه يې اوبه کړ
د "افغان" د "ايمان سوک" دى. پر "باطل" د "حق" گوزاردى
چې "مسکو" يې غمخانه کړ "پر" ببرک" يې بل ويره کړ

۶۲۱۱۱۲۲

اوږده کيسه

د عشق کيسه اوږده وه ما د دار تر سره وکړه
تر دې منزل نه وروسته منزلونه لري ډېر

۶۲۱۱۲۱۵

اسير

چې وي ذهن يې آزاد زنداني نه دی
که په پښو کېنې يې پنځه منه زنځير دی
چې لاسونه يې آزاد، فکر غلام وي
حقيقت کېنې دا اسير ريښتيا اسير دی

۶۲۱۱۲۱۲۷

د پښتو بابا

رحمان بابا دی، د تمامو پښتنو بابا دی
د پروڼو، د نننو، د سبانونو بابا دی
چې د زمان، مکان په بند کېنې یې بند فکر نه وي
داسې زلمی د وروسته ټولو زمانو بابا دی

(...)

ليدري

مبدله لیدري په لیدري شوه
دنن ورځې امیري امریږي شوه
انساني لارې هر وره ته شولې بندې
ډېره ښه مردمداړی مردم خړي شوه

۶۳۸۳۶

اصلي رنگ

کمونیزم لفظي ده، فريبکاري ده
خوږموند ملک کښې ښکاره په اصلي رنگ شو
"يورش" وکاندې پر خلکو اعلان "مارش" کا
جومات "رنگ" کړي په راډيو کښې وايي رنگ شو

۶۳۱۳۲۵

عاشوره

راديږه شوه دکال د درانه غم ورځ
هغه ورځ چې ياده ده دلوی ماتم ورځ
شوه حرامه آرامي په اهل بيتو
سره شوه، توره شوه له غمه دحرم ورځ

۶۳۱۷۱۱۵

د ۱۴۰۵ هـ ق د محرم ۱۰

د زړه کیسه

زما د زړه کیسه د زړه په غوږو واوړه اشنا
د سر غوږونه کله-کله سرسري اوري
ما معنوي ماته ورکړې خپل مادي دښمن ته
خلک به محض دمیدان لري بري اوري

۶۳۷۸۱۶

د شهرت ننګيال په نامه

گران شهرت ته چې ننګيال دی چې "ننګيال" دی
دردېدلی ویناوال، حساس لیکوال دی
آزادی ته یې جهاد کوي په نره
اسلام پال دی، هېواد پال دی، اولس پال دی!

۶۳۸۸۱۳

پلی نوم

کمونېزم دوحشيت او زور مسلك دى
هريولوز، هريوقول يې موهوم دى
مصلحت دى دانسان دقتلولو
خوچې نوم يې "پلينوم" دى "پلی نوم" دى

۶۳۹۱۱۶

روحاني ته

ته مې روح يې، تن مې دلته دى ته هلته
روحاني رابطه ساته، که نه مرمه
يا ته راشه چې په ژوند موديدن وشي
يا که نه ته به هورې وي زه به ځمه

۶۳۹۱۲۴

يو هدف

چې د باران يوه رڼه اوښکه يې ترخولې نه ورشي
په سمندر کېنې مرغلره شي صدف د پاره
توتې-توتې زړه به راټول کړم که راټول شي يو ځل
دغه بې نظمه تنظيمونه يوه هدف د پاره

۶۳۹۱۲۸

فردوس

چې محروم نه شم محشر کېنې له فردوسه
ځان ساتمه پېښور کېنې له فردوسه
شيخ دې ناست وي انتظار به د قيامت کا
شهيد حظ مومي سنگر کېنې له فردوسه

۶۳۱۰۱۱۸

* فردوس په پېښور کېنې د يوې سينما نوم دی.

د بلخ د نامتو قوماندان ذبیح الله په شهادت:

قرباني

د دين لپاره، د حق په لوري
د وطن لارکښې، لارې فدا شوې!
ستا قرباني کره الله قبوله
ذبیح الله وي، ذبیح الله شوې!

۶۳۱۱۱۱۲

د یوه اردو بیت ژباړه:

د اسلام ژوند

د حسین شهادت دیزید مرګ دی
اسلام ژوند مومي تر هرې کربلا پس

۶۳۱۱۰۱۲۹

يوه لنډۍ

پسرلی بیا په وطن راغی
گلان راځي خو شهیدان خاورو ته ځینه

۶۳۱۱۲۱۲

تور زړونه

وینمه چې لورپه لور غمونه زړه مې خوړین شي
یوې خواته مې سور لېوه وي، بلي خواته شین شي
هلتنه وو بې دینه تظاهر دلتنه په دین کوي
تور زړونه به څرنگه په سپینه پگړۍ سپین شي

۶۳۱۱۲۱۵

د چريننكو په مړينه:

خرس مرگي

خرس مرگي ده په روسيه کښې لگېدلی
لوی خرسان يې سرپه سرمري، کال په کال مري
عجيبه ده ټول زړه چاودي څي له تخته
دافغان دارادي په پاڅه ډال مري

۶۳/۱۲/۲۰

چاپېرچل

محيط زخمی-زخمی، سلگی-سلگی اوآه-آه دی!
نوپسرليه تاته پاتې پکښې واه-واه دی؟
گل ډنډر مات بورا ميرات، گلزار لنبه-لنبه دی
دبلبلانو په قفس کښې حال تباه-تباه دی!

۶۳/۱۲/۵

د کمونستانوله خوا دسلطان محمود غزنوي د
گونځي په وړاندې:

لوی فاتح

هغه لوی "محمود" چې مات یې "سومنا" کړ
د "منا" "لات" او "عزی" ورور یې میرات کړ
کمونستو دهندوانو خونېدنګ ته
د هغه فاتح گونځت پر بمومات کړ

۶۳/۱۲/۲۱

د چرینکو په مړینه:

زور یې

"چرینکو" و "اندروپف" گورت ته لېرلی
اقتدار د "کې. جي. بي" یې ورتلی
خو "زور یې" یې لکه مېړه رانسکور کړ
"گرېه چوف" لکه گرېه و، ورته غلی

۶۳/۱۲/۲۱

د چريننكو په مړينه:

كرار

"بريژنف" يې چې مردار سو، كار يې زار شو
"اندروپوف" يې له يو پف سره گوزار شو
"چريننكو" كه هر خو وچرېده وخت تېرو
"گوريه چوف" يو چوف پرې وكړ په كرار شو

۶۳/۱۲/۲۱

د چريننكو په مړينه:

د اقتدار جنگ

اورو: "يو" كله يې "بل" مشر مردار دی
چې "گوبنه" شي ورپسې يې د "مرگ" وار دی
كودتاد كمونيزم، هم اسرار وي
په مسكو كښې روان "جنگ" د اقتدار دی

۶۳/۱۲/۲۱

د ټپي غاټول د تصوير په ليدو:

ټپي غاټول

په وطن کښې اوس- اوس هم لاله غوړېږي
خوله لاسه د وحشت ژر ټپي کېږي
لايې داغ د سوي زړه ښودلې نه وي
چې په غېږه د بېديا کښې ورژېږي

۶۳/۱۲/۲۱

د صميم صاحب په واده

چې هم ژوند کړو، هم جهاد کړو کاميابېږو
نېک اقدام او نېک تصميم دې مبارک وي
هم نوروز، هم نوې ورځ د ځوانو هيلو
نوی ژوند د گران صميم دې مبارک وي

۶۳/۱۲/۲۶

د ننگيال په نامه

گران ننگيال ته چې شاعر دی او ليکوال دی
په دې عصر کېنې خوږ ژبی ويناوال دی
په ادب کېنې ابتکار ته کوي هڅه
په وينا کېنې د تازه مضمون ليوال دی

۶۴/۲/۱۴

قطبي خرس

قطبي خرس چې د عقاب په خاله بلوسي
گومان مه کوی چې بېرته به سر يوسي

۱۳۶۳

د نور څلي

ډېر کسان دي چې دي تللي پسې تللي
پاتې شوي يې نه نخښې دي نه کلي
خو چې لار د شهادت يې ده نيولې
ابدي يې دي پرې اېښي د نور څلي

۶۴/۳/۱۵

پښين

پروېش شاهين ته

مرغان ډېر دي، وزر ډېر، الوتل ډېر دي
چې تر ټولو بره الوزي شاهين شي

۶۴/۲/۲۹

۸۵/۵/۱۹

ابدي مينه

مسخره مې کړلې نورې يارانې
چې مې ووي ستا د مينې ترانې
ابدي مې کړه وطنه د تا مينه
زما غږ نه شي وژلی زمانې

۶۴/۳/۲۳

کوټه

دروند غم

يو خلوبښت کلونه د ژوندون راباندې تېر شول
ټول په غمو تېر شول، ورځ په ورځ غمونه ډېر شول
سور وحشت د روس چې په وطن کښې زموږ پلي شو
دا داسې دروند غم و، چې پرې تېر غمونه هېر شول

۶۴/۳/۳۰

د ۱۴۰۵ هـ ق د کوچني اختر ۲

زما د زېږېدنې ورځ

د دوستۍ دین

ټول وطن مې یې شوی یاره کړ په چین
بیا یې تخم پکښې وکاره د مین
ما یې هم "مېگ" لکه "مېرې" قرباني کړې
ګوندې څه یې شي ادا د دوستۍ دین

۶۴۳۳۰

پښت

دا قطعه د شیندې پر هوایي ډگر د افغانانو له خوا د روسي
مېگ الوتکو د تباہ کېدو په خوبۍ کې ویل شوې ده.

مرام

په ځای کېنې کېناستل او یوه لحظه غافلېدل
لوی جرم یې گڼي چې څوک قیام لري په مخ کېنې
پر دار باندې زنگل لکه پر ټال باندې زنگل دی
هغوی ته چې هدف لري، مرام لري په مخ کېنې

۶۴۴۶

پيو

زه له پسرلي صاحب سره د اوړي په گرمۍ کښې پيوته يوې
مشاعري ته تللی وم، چې يخ باران وشو او دا قطعه مې په
فالبديهيه ډول وويله:

ما ته مې گرمي کړه له باران سره راغلی يم
گوره چې "پيو" ته له "پغمان" سره راغلی يم!
سور اوړی چې نرم دی، لطيف دی د پسرلي غوندې
زه له "پسرلي" او بهاران سره راغلی يم

۶۴/۴/۲۱

زړه

زړه مې وړوکی دی خو دومره لوی دی
د هر مظلوم غم ځایېدی شي پکښې
هر يو ظالم ته د نفرت مېنه ده
هر يو جابر تلعين کېدی شي پکښې

۶۴ ۶۷

کوټه، افغان هاوس

د شهيد وينه

که سینه- سینه د کابل سینه
ته چې رالوېږې تر اباسینه
سوات ته غېږ ورکړې خو پرې ګډ نه شې
په یون کښې ساتې د شهید وینه

۶۴/۶/۱۲

اټک، د خیر آباد پل

ایوب صابر ته

کله مې چې د ایوب صابر ښکلی شعري مجموعه "ځگرخون" ولوسته
و دا قطعه د دې لوستنې تمړه وه

"ځگرخون" دې د زخمي زړونو دوا ده
په وینا کښې دې ده نغښتې ساحري
هم ایوب یې، هم صابر کره دې رښتیا چې:
"يوه پایه پیغمبري ده شاعري"

۶۴/۶/۲۷

"شيخ ملي"

د پښتون د روڼ تاريخ په صاف اسمان كښې
له هېچا څخه خفي نه دی، جلي دی
دی ملي خدمت يې كړی ټول ملت ته
شخصيت يې چې ملي دی، شيخ ملي دی

۶۴/۷/۱۷

د سيد اكبر صابر په مړينه:

يو ياد

د "صابر" بېلتون دی تريخ او ياد يې خوږ دی
ځكه ياد به يې تر تله جاوېدان وي
صابر نه مري، دی ژوندی دی په پښتو كښې
د پښتو ادب په يون كښې به روان وي

۶۴ ۱۱/۲۵

د خوشال بابا په نامه:

[۱]

نفاق

چې بابا ترې نه داغلی زړه و تللی
لاتر اوسه مو عمل هغه تریاق دی
د پښتون په کور کېنې ټولو کړې خاله
تربگني ده، که نفاق دی، که شقاق دی

۱۳۶۴

د خوشال بابا په نامه:

[۲]

د افغان ننگ

چې بې قدره پښتو ته یې وهلې
توره ژاړې، قلم ژاړې، خوشال نشته
چې په ننگ به د افغان توره تر ملا و
اوس په واړه پښتانه کېنې یې سیال نشته

۱۳۶۴

د خوشال بابا په نامه:

[۳]

د ادب لمر

که پښتو ژبه هر خوپه آب و تاب شي
که شعرونه يې ذوقونو ته شراب شي
خو خوشال په دې اسمان کښې هغه لمر دی
چې نه لوېږي نه به لاندې تر سحاب شي

۱۳۶۴

د خوشال بابا په نامه

[۴]

استاد

که د جنگ دی، که د ننگ دی، که د تورې
که د شعر، که د خط، که د ښکار یاد دی
چا د ده مړوند ټینگ نه کړ په هېڅ کار کښې
خوشحال خان خټک د هر هنر استاد دی

۱۳۶۴

پر لېبیا د امریکا د برید له امله:

تېری

ظلم دی یو، وحشت دی یو او بمباري یوه ده
که په پولنډ، په فلسطین یا په لبنان کېږي
ښکېلاک: سور، تور، بشر دښمن او بشر دوست نه لري
تېری تېری دی پر لېبیا، که پر افغان کېږي

۶۵/۱/۲۷

د پنډۍ- پېښور لار

د محمد دین مقید په یاد:

[۱]

د زړه لوگی

د مقید "د زړه لوگی" دې لگېدلی وي تل
داسې لوگی دی چې تل نور ښندي، رڼا ورکوي
د تل ښېرازه سیمه تل به سندرېزه ساتي
ادب ته رنگ به ورکوي خوند او ښکلا ورکوي

۸۶/۴/۲۴

د محمد دين مقيد په ياد:

[۲]

شاعرانه فضا

بنکلي فضا ده جنتي هوا ده
د مقيد مشاعره جوړه ده
تنها شاعر شعرونه نه اورو
هر خوا د شعر منظره جوړه ده

۶۵/۲/۵

د محمد دين مقيد په ياد

[۳]

"پټ سپرلي"

"پټ سپرلي" يې اوس سپرلي دي گلونه
گلزار کړی يې چمن دی پرې د ټل
مقيد اوس په ازاد پرواز راغلی
چې راټول لوی انجمن دی پرې د ټل

۶۵/۲/۵

د محمد دين مقيد په ياد:

[۴]

جاوېدان

مقيده اوس آزاد شوې د زمان - مکان له قيده
چې دې شعر لافاني شو. چې ادب دې جاوېدان شو
چې د ختو کور دې پرېښود. له فاني نه چې باقي شوې
ادبي شوې، ابدي شوې چې په زړو کښې دې مکان شو

۶۵/۲/۵

د محمد دين مقيد په ياد

[۵]

انجمن

ته يو فرد وې، يکه مرد وې چې په تل کښې دې ښېرازه
د ادب رنگينه بڼې کړې. ورته جوړ دې شين "چمن" کړې
مقيده په ادب کښې. ته د کر هغه دانه وې
چې دې خان په خمکه خښ کړې، هغه فرد دې انجمن کړې

۶۵/۲/۵

د روس د اتومي بټۍ د چاودنې په پېښه:

د روس بټۍ

د افغان د يو رانيمو د زړه دوک و*
چې راپورته شو په کيف کښې له بټۍ نه
دا نمرې کله هضمېږي داسې ښکاري
چې روسيه به کاندې ورکه له نړۍ نه
۶۵/۲/۱۰

* روسانو د ۵۷ د شور د اوومې نېټې ترخونړۍ کودتا وروسته په
زياته پيمانۀ افغاني يورانيم خپل هېواد ته ولېږدول او جالب تصادف
دا دی چې د چاودنې پېښه هم د غويي په ۷ نېټه وشوه.

د پژواک پژواک

چې مين پر ملي واك پر ملي خواك دی
چې دښمن د هر ښکېلاک، د هر زېښناک دی
که هر خو ترې لرې ځي، بيا راغبرگېږي
د اولس غوږ خلاصوي داسې "پژواک" دی

۶۵ ۲ ۲۸

د افغان فخر

د افغان فخر پر هغو ننگيالو دی
چې نه ډار لري له بند او نه له داره
داسې "فخر" د "افغان" له پاره ننگ دی
مفتخر چې وي د روس له افتخاره

۶۵/۳/۱۰

نوبار [دموتر یون]

روسي استعمار

یار مې مار شوله بڼاماره سره مل شو
له بې سره استعمار سره مل شو
افغان څرنگه شي فخر پرې کولی
چې د روس له استعمار سره مل شو

۶۵/۳/۱۰

اکوپه (د موتر یون)

فاصله

پرون خربه و هغه کته بدله
او نن خره بدلېږي، کته يې يوه ده
تور ښکېلاک په سره ښکېلاک دی بدل شوی
د پرون او د نن دغه فاصله ده

۶۵/۳/۱۰

خير آباد، د موټريون

وروري

پرون ورور و، د بېرک خونن يې نه دی
هی توبه د سياست له اخوته
چې الهام ورته را درومي له مسکوه
اوس آگاه شوم د ولي له ولايته

۶۵۳۱۰

اتک د "مونډيون"

"سرخپوش"

چې شپېته کاله پخوا يې سرې جامې وې
ما وېل: دا يې نېنانه د قربانۍ ده
خو چې نن د روس پر سره بيرغ نازېږي
ښکاري داسې چې رشته يې پخوانۍ ده

۶۵/۳/۱۰

اتک، د موټر يون

د روس بار

مفتخر چې د روسانو په دوستۍ دي
کله ودروي يو او کله بل خر
خو دا خره وي د روس بار ځمکې ته نه ځي
"تجيب" راولي او لري کا "کارمل" خر

۶۵/۳/۱۰

اتک، د موټر يون

هېواده!

که گرانه گرانه، گرانه هېواده!
فارغ مې مه کړې دا ستا له ياده!
يم راوتلی د دې له پاره
چې دې ازاد کړم له استبداده!

۶۵/۳/۱۶

پنجاب، گجرات، د رېل يون

د نقاھت دوره

د "تي-بي" له رنځه خلاص شوو که خدای کاندې
بس اوس پاتې يې دوره د "نقاھت" ده
سور سحريې سره ماښام ته رسېدلې
د روسي ښکېلاک تخته د ميخ ترکټ ده
۶۵/۳/۱۰

لارنس پور، د موټر يون

تي-بي = تره کی، ببرک، "نقاھت"، د نجيب د نوم سر ټکی او
رښتيا هم دا دکمونستي نقاھت دوره شوه.

د طاهر کلاچوي په ياد:

[۱]

لازواله وينا

رنگ او بوی يې له زلالي سرچينې وو
وينا ځکه لازواله د "طاهر" ده
تللی نه دی، ابدي ژوند يې گټلی
چې شعري پانگه زلاله د "طاهر" ده

۶۵/۴/۲۴

اتلاف

هی افسوس دی طلايي وخت مو تلف شو
اتلاف اوس د اتلاف په لوري درومي
يو دښمن ته مو وحدت و، اتحاد شو
اتحاد د اختلاف په لوري درومي

۶۵/۴/۵

د طاهر کلاچوي په یاد:

[۲]

حاذق طبیب

له ورورۍ او انساني مینې نه ډکه
د "طاهر" وینا صیقل کوي د زړونو
دی یوازې د نبضونو طبیب نه و
په رښتیا حاذق طبیب و د نفسونو

۶۵/۴/۲۴

د طاهر کلاچوي په یاد:

[۳]

"د مینې غېږ"

د "طاهر" د خواږه شعر خوږه ژبه
پښتنوته تل ارشاد کوي په مینه
هر پښتون ته یې خوره د "مینې غېږ" وه
ځکه هر پښتون یې یاد کوي په مینه

۶۵/۴/۲۴

ياران ماران

"ياران" دي مهمل شوي او "ماران" ترې نه جوړ شوي سبا ته درته "مار" وي که دې نن وي شیرين "يار" حالات د پېښور داسې زارجن دي چې دا چرگه که هر ډول هگۍ ترې لاندې کښېږدې، باسي "مار"

۶۵/۸/۷

د وړو لاس

زه د حوادثو توپان هرې خواته یوړمه هم د سرو غرمو، هم د سپرو په لاس کښې ولوېدم! لوړ ایمان مې هېڅ سر زور ته سر د همت ټیټ نه کړ ان که د لېوو غوندې سپرو په لاس کې ولوېدم! لویې ارادې مې د زمان ورېځو لاندې کړې ځکه داسې وړو شوم د وړو په لاس کې ولوېدم!

۱۳۶۵/۱۰/۳

آسيا

په افغان او په لبنان کښې کربلا ده
پرايران، عراق نازلې لوبلا ده
د انسان د ککړو دانې دل کډې
آسيا ځکه سرگردانه ده "آسيا" ده!

۶۵/۱۱/۲۱

د ايمان زور

چې ور وموښوده روس ته د ايمان زور
اوس منلې يې په خپله د افغان زور
که هر څو ځان ته د لوی قدرت نوم اخلي
ور معلوم کړ افغانانو د خپل ځان زور

۸۷/۱/۲ (دلو ۶۵)

شا

مخکښ مو د جهاد د مخامخ خبرو نه شول
له شا په شا خبرو نه اوس شا په راوتو دی
کلونه یې چې موږه وو ساتلي په تیاره کښې
له دې تپې تیاري نه هغه بیا په راوتو دی

۶۶/۵/۱۶

د نو شپروان عادل په واده

زموږ ژوندون له جنازو سره دی
ښه دی چې نن خورا روان واده دی
د ظلم زړه ته یې یوه نخښه گڼم
بیا د عادل نوشپروان واده دی

۶۶/۳/۲۸

د ډاکټر اقبال فنا خټک په واده

نن مې بيا په تصور کښې جوړه وړا ده
په لاسي کښې خټکي، ملي گڼا ده
زه يم دلته، زړه مې هلته، مبارک شه
د فنا واده د نوي ژوند بقا ده

۸۷/۱۰/۱۶

۶۶/۷/۱۴

خاطره

نور همه واره غمونه دي دردونه
د هجرت ښه خاطره مې "خاطره" ده

۶۶/۸/۱۶

* زما د خوږې لور خاطرې په کلوزه وهل شوی دی

ياد

که داوښکوپه بهير کښې را نه وړک يې
ستا په ياد مې دا تياره خونه رڼا ده

۶۶/۸/۱۲

روغه

چې لاسونه دې زما په وينو سره دي
نوزما او ستا د روغې پاتې څه دي؟
چې په "خاد" کښې دې شهيد کړل په لکونو
نانجيبه له هېچا څخه هېر نه دي

۶۶.۸.۱۳

د يوه دري بيت ژباړه:

د گوربت خاله

ورځه لومه بل ځای کښېږده
د گوربت خاله ده لور

۶۶/۱۰/۵

څو خبرې

د غازي ډزې ور رسي تر تالاره
د ارټلي لاخل خان ته دولت وايي!
څو خبرې دي هم "جبهه" شي هم "جرگه" شي
دې ملت شوو شان مهر و ته ملت وايي

۶۶/۹/۱۰

بورې، پېښور

هيله

بيابه زه وم، بيا به زما بنکلی وطن وي
قدمونه به يې ږدم په پاكو خاورو
دساره ژمي په يخه شان څله كښې
اخلم خوند به يې له سپينو-سپينو واوړو

۶۶۱۱۱۲۱

اسلام آباد، پاکستان

د حق توره

د حق توره يم گوزار ته مې لږ پرېږده!
دا د زهرو ډك بڼامار ته مې لږ پرېږده!
د كاغذو دوسيې لري كړه له مخې
"ديكو ياره" د روس يار ته مې لږ پرېږده!

۶۶/۱۱/۱۱

* ديكويار د ژنيو د تړون منځگړی و.

د پوهاند مجروح په شهادت:

[۱]

عالم نه مري

چې مجروح غوندې عالم په خاورو خړ شو
علم مړ شو، حکمت مړ شو، ادب مړ شو
علم نه مري، داسې فکر دې څوک نه کړي
(چې:)

"د جاهل په دز منطق او عقل پړ شو؟"

۶۶/۱۱/۱۰

د پوهاند مجروح په شهادت:

[۲]

مجروح زړه

ولوېد له غورځنگ څنې يو خوځند، يو تپاند زړه
ډك له علمه زړه و، وروښانه، وځلاند زړه
كړ د جهالت مرمو مجروح، مجروح، مجروح، مجروح
دا زړه وژرگيه د "مجروح" غوندې پوهاند زړه

۶۶/۱۱/۱۰

د پوهاند مجروح په شهادت

[۳]

د علم څلي

نېشې د استبداد يې د احساس سترگې ړندې کړې
لگيا دي د فکرونو کور او کلي وړانوي
افسوس دی د مجروح غوندې پوهان له منځه باسي
د علم دښمنان د علم څلي وړانوي!

۶۶/۱۱/۲۸

د پوهاند مجروح په شهادت

[۴]

نن مې بيا دی دردېدلی ناکرار زړه
چې مې واورېد د مجروح د زړه کرار، زړه
لاس دې مات شه! بې احساسه زړه دې مړشه!
چې بې کاره دې له کاره کړ، د کار زړه

۶۶/۱۲/۱۶

ناسور

لمر په وینو کښې راخېژي- لمر په وینو کښې ډوبېږي
له ختیځه تر لویدیځه، هېواد پټول په وینو سوردی
د تېري په تېره توره، تپي شوي دي روغ زړونه
د روسي وحشت له لاسه، د وطن زخم ناسوردی

۶۷۱۱۱

نوروز

عینکې

اوس شومه زورچې شوې مې کارلره په کار عینکې
یو مې د کار عینکې دي بل مې د لار عینکې
خلاص چې کړم کار د کار د پاسه وي عینکې د کار
چې بیا په کار شي لټومه مې، د کار عینکې

۶۷۱۱۵

"د اقبال وينا"

په صوفي او په ملامې دې سلام وي
چې کلام يې راته ووې دمولا
خو تاءويل يې په حيرت کېنې اچولی
هم څښتن، هم جبرائيل، هم مصطفى

۶۷۱۱۱۴

افغاني سرونه

له تنه ځي خودظالم په پښو کېنې نه لوغړېږي
داسې سرونه دي رښتيني انساني سرونه
چې سړيې ورکړ خوظالم ته يې بيعت ورنه کړ
دې حسيني سرونه، واړه افغاني سرونه

۶۷۱۶۱۱

د افغان توره

دانگرېز امپراتورې وه دومره لويه
چې د لمر سترگه به نه پکښې لوېدلې
خو چې زور يې د افغان د تورې وليد
له جهانې يې لمن راټوله شوله

۶۸۲۱۲۴

د انگلستان فضا، د الوتکې يون

اخلاص!

دما حول دهمدردانو په اخلاص کښې مې شک نشته
مگر ځمکه هغه سوځي چې په کومه اور بلېږي

۶۷۸۱۲۸

احتساب

چې پرتخت د امارت شوله امیره
وه سنت خو تر فرض واوښتله ډیره
(خو:)

ښه شوکار د احتساب یې کړا سانه
خلاص به نه شي دواړه یتیم له گیره
نور ۶۸

د خدای یاد

هر څوک له خدایه سره لاره ساتي
څوک په یوه او څوک په بل ډول
بنده بې خدایه ژوند کولای نه شي
خدای یادوي هر څوک په خپل ډول

۶۸۲۱۳۱

د شارلوت کلیسا، امریکا

د سیاست لېونی

په هره ورځ کړي نوی کار د سیاست لېونی
لېونی کړي اقتدار د سیاست لېونی
د سیاست بهر یې ډوبه د قدرت څپو کړه
کله کړي یو کله بل یار د سیاست لېونی

۶۸۱۴۱۱

د کلیفورنیا غرونه

د امریکې په اسمان څکو غرو کښې
راته ښکاره شول هېوادي غرونه
چې پکښې غاښ دهر دښمن ماتېږي
هغه سرلوري فولادي غرونه

غبرگولی ۶۸

مشرانوته!

افسوس مشرانو چې کشران مو پر ځان وځندول!
چې د خنداوو ها خلقيان مو پر ځان وځندول!
زموږ اتل ملت روسان له ملکه وتښتول
خو ستاسو کره وو چې روسان مو پر ځان وځندول

۶۸/۵/۱۹

ترور

څوک چې په ژوند کېنې وي ترورهغه ترور کوي
په غلا، په پټه سياسي مخالفين وژني
دخپل ننګين ژوندون بقا د بل په مرګ کېنې ويني
کله الفت، کله مجروح، کله لودين وژني

۶۸۱۴۱۶

مسابقه

مهاجرین چې پېښور ته راغلل
شوله شورو مسابقه د ږيرو
(خو:)

هغوی تر ټولو نه اوږدې پرېښودې
چې هېڅ یې نه وه سابقه د ږيرو

۶۸/۵/۲۳

په خوب کې ویل شوې قطعه

آزاده

زه چې تلمه
تلمه تلمه

ستړی نه شوم!

۱۳۶۸/۸/۵

یادونه: د شپې مې خوب لیده چې د نقطو د شاعرۍ یو دیوان مې
جوړ کړی وي چاپ هم وي خو لوستل یې ډېر تکلیف وي اما له
وینېدو سره د نقطو شاعري ناممکنه وه، خو د نکتو شاعرۍ مې
پیل کړه، دا یوه تجربه ده. دا په ازاده شاعرۍ کښې یو نوی شکل دی
ښایي په سبا کښې رڼا شي او په ازاد شعر کښې یو نوی باب وي.

ډاکټر شېر زمان ته:

[۱]

چې اخته شولو افغان په مصیبت کښې
له همغه وخته دی یې شو خدمت کښې
طایزی به یې د "سیاه ساعت" علاج کړي
اوس ډاکټر شو د افغان په سیاست کښې

۶۸/۸/۲۶

ډاکټر شېر زمان ته:

[۲]

سر یې سپین شو، زړه یې تور نه شو له زده کړې
په رښتیا چې شېر زمان، شېر زمان دی
غموزوړ کړ خو د علم جام موړ نه کړ
ډاکټري یې د همدې هڅو جولان دی

۶۸/۸/۲۶

ډاکټر شېر زمان ته:

[۳]

ښه شاعر دی، ښه لیکوال دی په پښتو کښې
لاس یې بر دی په ناول، په افسانو کښې
جراثیم به د ادب له منځه باسي
اوس ډاکټر هم شنو د وخت په تېرېدو کښې

۶۸/۸/۲۶

ډاکټر شېر زمان ته:

[۴]

په تلاش کښې نه د مال نه د منال شو
نه لیواله دی د جاه او د جلال شو
چې د علم په لتون کښې پي ایچ دي شو
شېر زمان غمجن ایله پر دې خوشال شو

۶۸/۸/۲۶

ډاکټر شېر زمان ته:

[۵]

له عمرو د ټولنيز رنځو ډاکټر وې
پرې گواه دې ليکوالې او شاعري
(خو) طایزې صاحب سند په منځ کښې کم و
(نو) مبارک دې شه ډگري د ډاکټري

۶۸/۸/۲۶

د برلین دېوال

په ورانیو خپه کېږم د هر ځای
په ویرونو ویرمن کېږم د هر چا
(خو):

د برلین د سره دېوال په نړیدلو
خوشال شوی یم بې حد، بې انتها

۶۸/۸/۲۶

زېږې

چې پوښلی و په تندر، چې راوستی یې قیامت و
له افق د هندوکشه، هغه لمر په بیرته ستون شو
چې سره ورځ یې درته غوښته، هغوی پاتې سپرې خولې شول
د افغان په سپینه توره، سور سحر په بهرته ستون شو

۶۸/۱۲/۲۷

ستمگار

خدای شته زه د سپي په مرگ هم خپه کېږم
(خو:)

زړه مې یخ شو په اعدام د چایسکو
چې د بل په خوله، پر خپل ملت ستم کړي
ورته غواړمه انجام د چایسکو

۶۹/۳/۲۶

په باره گلی کښې د پښتو د متفقه لیکدود په خوښۍ کښې

یو

زړونه سره یو شول او فکرونه سره یو شول
گوتې په کار پورې شوې لاسونه سره یو شول
نور زما او ستا د لیکدود نوم له منځه ووتو
ښه وشول ډېر ښه وشول لیکونه سره یو شول

۶۹/۴/۲۱

بیزوگان

ډاروین نسل د انسان بیزوگان بولي
زموږ خلك بې نمازان بیزوگان بولي
داسې ښکاري چې تر منځ یې څه رشته شته
مارکسستان ځکه خپل ځان بیزوگان بولي

۶۹/۴/۲۴

باره گلی، د بیزوگانو د گلو په لیدو

چرگی "ه"

نور به سر په مطبوعاتو کښې هسک نه کړي
په ملي مرکه پرته شوه چرگی "ه"
زېږېدلې چې پر کور د قلندر وه
په همغه کور کښې مړه شوه چرگی "ه"

۶۹/۴/۲۶

روس او امریکه

د افغان پر پاڅه خاوره روس رسوا شو
په خلیج کښې امریکا شوله بدنامه
چې یې هېڅ نه و نیولی په نظر کښې
صدمه شوه ورته پېښه له صدامه

۶۹/۱۱/۱۲

تېرى

تېرى تېرى دى كه په كويت، كه په عراق كهږي
تېرى - تېرى دى په كمبوج - كه په افغان شوى دى
زما د ضمير په محكمه كېنې محكومېږي مدام
تېرى كه هر ځاى له هر لوري په انسان شوى دى

۶۹/۱۱/۱۳

د محمود قلندر په ياد

پښې يې ابلې، گرېوان څيرې، سر يې تل ببر - ببر و
له خپل ځان نه بې خبر و، خو په ټول جهان خبر و
كړه دنيا يې تر پښو لاندې، د محمود مقام د پاره*
تش د نوم قلندر نه و، يو رښتينى قلندر و

۶۹/۱۱/۲۳

*بل ډول:

"پر خپل ځان يې قدم كښېښود، له دنيا نه لاس په سر و"

لېونیان که قلندران

په دې مو هومه خیال چې گنې خپل ځلي به دنگ کړي
زموږه د پښنو او پښتون ځلي وړانوي
دا هسې لېونیان، قلندران مه بولئ، خلکو!
چې پاڅي په لوی لاس باندې مو کښلي وړانوي

۷۰/۲/۱۹

"وړانگې" او "څانگې"

راغلې ښکته وړانگې سره یو شولې
ولاړې پورته څانگې سره یو شولې
ژوند ته یې هم رنګ ورکړ، هم خوند ورکړ
دا او هغه پانگې سره یو شولې

۶۹/۱۲/۲۰

* څانگې او وړانگې د سید صابر شاه صابر شعري مجموعې.

ویار

پر مړه دېوال مړه شعارونه چا ته ژوند نه بخښي
ژوندي هغه وي چې په ژوند ژوندي کارونه وکا
څوک به پر څه په عمر ویار کوي، نازېږي به پرې
ویار خو هغه وي چې عمرونه پرې ویارنه وکا

۷۰/۲/۲

ریشخند

تر پښو پیره اوږدول، بیا رنگول
په خپل لاس دي پر خپل ځان "ریشخند" وهل
که یې زړه وي چې پرې خپل عیبونه پټ کړي
ممکن نه دي دا وړې شپې کېدل

۷۰/۳/۲۴

د فروتن د ترور په وخت ويله شوې:

ناروغان

خومره وحشيان دي په گولو غلبېلوي سینه
دا ناروغان په قتلولو سپړوي سینه
زه يې په نوره نتيجه باندې ډېر نه پوهېږم
خو د ټوپک خولې ته په خپله سموي سینه

۷۰/۷/۱

لېونی کال

زلزلې دي، سېلابونه دي، سيلۍ دي
شورابره په آفاتو سپړنی کال
اړولۍ يې ناموس د طبيعت دی
په رښتيا دی سپړنی کال، لېونی کال

۷۰/۳/۲۷

راز ته

پنگه شوه اشنا د سرو لمرونو دنيا پنگه شوه
ستا د سره سحر د اميدونو دنيا پنگه شوه
مړ لينن په دار شو او ژوندي زامن يې ځان وژني
ښه شوه چې د ظلم د رازونو دنيا پنگه شوه

۷۰/۷/۶

په يوه مشاعره کښې د شاعرانو د نومونو په اړه:

حسن تعليل

"شېرشاه" د يو وخت وټپاچا او "شاه جهان" د بل
موږ نن په يو وخت هم شېرشاه، هم شاه جهان لرو
ځلك تر ډېر انتظار وروسته يوه سپوږمۍ وويني
موږ دوه قمر يو ځای د شعر په اسمان لرو

۷۰/۷/۱۸

راز

روس او امریکه چې سره یو شول اوس به څه کوي؟
دواړه کمونیزم ته بېو شول اوس به څه کوي؟
سور انقلاب ختم شو او بیا چېرته راتلی نه شي
لو شول د لینن کښتونه لو شول اوس به څه کوي؟

لړم ۷۰

د صابر "څانگې"

له امیر کروړه بیا تر ننه په پېړو - پېړو
زرغونې شوې د پښتو شعر زرینې څانگې
دا دي ور زیاتې شوې پر دې ونه نن تاندې، تازه
د صابر شاه صابر د شعر گلورینې څانگې

۷۰/۸/۶

د سرو او شنو ګډ واك، پر هېواد يو بل تاراك

(۱۳۷۵-۱۳۷۱)

مزدور گوند

هغه گوند چې ځان ته لوی ملي گوند وايي
(خو: د کابل د یوه قونسل په پیسو پایي
که مزدور مو د دښمن د مزدور نه دی
تاسو ووايي نوڅه نوم ورته ښايي؟

۷۱/۱/۱۶

له کمونستانو سره د یوه تش په نامه ملي گوند د اړیکو تر لوڅېدو
وروسته وپیل شوې ده.

د حسيني په یاد

ته تمام عمر دښمن د تعصب وې
خو افسوس چې د پانده تعصب ښکار شوې
حسینی وې قربانی ته ملا ترلی
بده دا چې ډېر بې وخته وخت په کار شوې

۷۱/۵/۷

* د سید اسماعیل حسینی په مړینه.

يو مقام

چې ذهن بُت پرست وي د بُتانو حاجت نه وي
په هرو پنبه کښې لويږي، هر مقام ته کړي سجده
چې فکر وي آزاد که ټول جهان بُتان بُتان وي
په لته يې وهي بس يوه مقام ته کړي سجده

۷۱/۵/۷

ورځ اوشپه

ورځ مې ده خوښه
شپه مې هم خوښه ده
خو:
د سپوږمۍ سپينه شپه
او د ورېځې خړه ورځ

۷۱/۷/۱۲

خندا او ژړا

خندا مې خوښه ده
ژړا مې هم خوښه ده
خو:

د ظالم ژړا
او د مظلوم خندا

۷۱/۷/۱۲

طلوع او غروب

طلوع مې خوښ دی
غروب مې هم خوښ دی
خو:

د لمر ژړ غروب
او

د سپوږمۍ سپین طلوع

۷۱/۷/۱۲

پسرلی

پسرلی راغی
شگوفی وشوی
سرې- سرې منې پکښې
همدا اوس وینم!

۷۱/۷/۱۳

پوخ ایمان

تل خوبه ظالمه مظلومان لمنه نه نیسي
لاس یې چې رسېږي په گرهوان، لمنه نه نیسي
لوړ نظر تر عرشه وړي، چې نیت وي د معراج د چا
کوزه شفق رنگه د اسمان لمنه نه نیسي
وکړه پوخ باور زما په مینه، شک پرې مه کوه
پوخ یې چې ایمان وي د گومان لمنه نه نیسي

۷۱/۱۱/۱۱

دوه رنگي

زړونه يې دي تور جامې يې سپينې دي
لومې يې د ډيرو راخوړې کړلې
خولې يې قال الله قال الرسول وايي
لاسويې بلا خونې سپېرې کړلې

۷۱/۱۲/۵

اور اورکي

نه تاوده اور اورکي دي
نه ساره اور اورکي دي
خوتيارې چې شي راځوړې
نورانه اور اورکي دي

۷۲/۳/۴

هيله

خه به بنه وای چي انسان وای مینه - مینه
د خدای دا بنکلی جهان وای مینه - مینه
کینه نه وای، رخه نه وای، جگره نه وای
هر یو کلی، هر مکان وای مینه - مینه

۷۲/۶/۲۰

گرجه او جومات

په "مري" کښې مو مری شوه پسې وچه
اپړیدی صاحب مو ونه موند میقات کښې
دی د خدای په لټه سرو په گرجه کښې
موږ د ده په لټه سرو په جومات کښې

۷۲/۶/۲۰

مري ته له باړه گلۍ نه راغلي وو، زموږ د سیمینار یو ملگری
اپړیدی صاحب را نه وړک شو او تر پيدا کېدو وروسته مې دا ټوټه
وویل.

لوونه

ما په وینو او به خور کړل خو خازه را څخه نه شول
تا د گلو په وطن کښې بهی صرفې لوونه وکړل

۷۲/۸/۸

آفرین

زما نه مې بیا د ژوند پر سیمه بلوسي
نه یم پوه څه یې پرې اېښي چې یې یوسي
شنه اسمان چې پرې بهی شمېره شندې وکړې
آفرین دې په رفیع وي چې لاوسي

۷۲/۸/۲۰

تش خُم

د زړه خانې مو تلوسې - تلوسې
په مات قلم تشې خانې ډکوو
خُمونه تش خو پيالې ډکې ساتو
له لهونيانو مي خانې ډکوو

۷۲/۸/۲۳

دا ټوټه د تلوسې مجلې چې ما او صابر شاه چلوله، د پښتۍ د يوه
تصوير په شرح کښې ويله شوې ده.

د اوبڼکو څلي

زه بوالهوس يم څنگ تر څنگه جوړوم څلي
را ولاړېږم بيا په خپله وړانوم څلي
چې مې د زړه د تلوسو هديره ورکه نه شي
پر گربوانه ځکه د اوبڼکو ودروم څلي

۷۲/۱۰/۱۱

یو قاتل

له اسلام نه ورته پاتې ده تش پیره
نور یې ټول افعال بد تر دي تر خنزیره
د انسان مرګ تر مرغۍ ورته اسان دی
هی توبه شه د اسلام له دې امیره

۷۲/۱۰/۲۴

جبر

زما
د ژوند
د تصویره
چوکاټ
د تا
په لاس دی!

۷۲/۱۱/۵

ماته شمع

شمع مو که ماته هم ده مـوږ يې ځلوو
زړه يې که چوي هم خو د تيارې زړه به چوو

۱۳۷۲/۱۱/۶

* د تلوسې مجلې د يوه انځور په تفسير کې ويل شوی بيت.

ايبی فقير

حاجي ميرزا علي د فقيرانو يو فقير و
خو داسې چې د وخت د اميرانو يو امير و
دښمن يې اړولی همېشه ځکه په وړو
په يوه لاس کښې يې توره وه، په بل لاس يې تدبير و

۷۳/۱/۲۷

کمی

هم راډيو شته هم اخبار باره گلی کښې
هم چکني شته، هم اچار باره گلی کښې
چې څه نه وو هغه ټول دي پوره شوي
خو دی کم ډاکټر اسرار باره گلی کښې

اسد ۱۳۷۳

د ډاکټر اسرار د تېر کال د يوه خواږه شکايت په خواب کښې ويل
شوې ده.

يوه تقريظي قطعه

د ډاکټر نسيم جمالزي پر شعري مجموعه
نسيم چې سحري د گل پر مخ تېر کړي لاسونه
گلونه ورتنه وبخښي رنگونه جمالونه
"نسيم" او "جمال" دواړه چې رامنځ ته کړي شعرونه
گلونه يې شعرونه شي، شعرونه يې گلونه

۷۳/۱۰/۸

توره او ډال

دا د غرونو مېنه ده، سنگرې پکښې ډېرې دي
اوږد تاريخ لري، لوړې ژورې پکښې ډېرې دي
نه کوي تېرى خو د تېري مخ ته تيار دى تل
تورې يې هم شته خو ډال او زغرې پکښې ډېرې دي

۷۳/۱۱/۱۹

په استراليا کښې اوسېدونکې زما مسافرې لور ثريا ته

اې زما د سترگو تور د زړگي سرې
ستا بېلتون دى له ما، ما ته اور د سرې
نور په کلي، په يونبار، يوه وطن بېل شي
په واټن د قاروته شوې له ما لرې

۷۴/۱/۲۳

ازادي

ازادي د آبادۍ مقدمه ده
يو هېواد هله آباد شي، چې آزاد شي
چې غلام وي نه يې نوم، نه يې نښان وي
چې آزاد شي په تمامه دنيا ياد شي

۷۴/۵/۲۰

د بلا کور

شول کلونه زما کور، د بلا کور دی
يوه ولېږدي، د بلې بلا کور دی
که د برېتو، که د پيرې پر تار زانگي
د زانگو غونډې لېزانده زما کور دی

غبرگولی ۷۴

د چل دنيا

دنيا د چل ده په تېزۍ سره چلېږي هر څه
چې نه چلېږي ژر تر ژره ناچلېږي هر څه

۷۴/۸/۱۰

ازاد

د هغه ملت د وياړ شمله وي نېغه
چې يې سر نه وي د بل په پښو کښې ښکته
ازاد راشه! ازاد اوسه! ازاد مړ شه!
که تل غواړې چې غړۍ دې وي اوچته!

۷۴/۵/۲۰

د خيبر اږيډي په ياد:

[۱]

د خيبر غزلي

نه اورم هغه د هنر غزلي
له كيفه ډكې سراسر غزلي
د خيبر لوړ غرونه خاموش دي ځكه
شوي پكښې غلې د خيبر غزلي

۷۴/۸/۱۱

د خيبر اږيډي په ياد:

[۲]

آرام

تلم يې ديدن ته زه، خو وخت ناوخته شوی و ډېر
خيبر و تللی ما يې ځلي ته سلام وکړ
غږ مې پرې وکړ راته ويې ويل د حال په ژبه:
"تر ډېر نارامه ژونده وروسته مې آرام وکړ"

۷۴/۸/۱۱

د خیبر اړیدي په یاد:

[۳]

پر کور پردېس

د خیبر غېږ د دولت له زوره چوي
خو "خیبر" د بهوسی په غېږ کښې مړ شو
د ظالم نظام د ظلم قرباني شو
پر خپل کور، د پردېس په غېږ کښې مړ شو

۷۴/۸/۱۱

د خاطر غزنوي په درناوي

خاطر مې دوست دی، هموطن مې هم دی
مل د قلم مې دی، د فن مې هم دی!
په پېښور کښې له غزني نه لېرې
همراز مې هم دی، همسخن مې هم دی!

۷۴/۸/۱۳

د یونس خلیل په نامه

"لله زار" د طبیعت یې غوړېدلی
د الهام د باران "خاڅکي" پرې ورېږي
رنگ د شعريې د اور، نرمي د گل ده
د خلیل گلزار له اوره را ټوکېږي

۷۵/۲/۱

د چیچن غازیانو ته

د چیچن د قهرمانو بچو وینو
په تاریخ کښې مویو نوی باب تحریر کړ!
هغه روس چې له افغانه په فغان ولاړ
په خپل کور کښې مو اخته د ځان په ویر کړ!

۱۳۷۴

د جوهر دادايف په ياد

[۱]

په سمره پوځ کښې راغلی و "جوهر" افغانستان ته
بمونه يې راوړي وو خپلو د افغان ته
خو ژر يې د ايمان درس د افغان له خاورې واخيست
زموږ د ملت قهر، قهر وښود قهرمان ته

۷۵/۲/۶

د جوهر دادايف په ياد:

[۲]

روسيې ته يې نيولی د ايمان و پوځ سنگر
په وينو د سره پوځ يې و سور کړی هر ډگر
شهيد شود وطن د آزادۍ په پاڅه لار کښې
شامل و په "جوهر" کښې د "شامل" واره جوهر

۷۵/۲/۶

ملاقات

کال په کال مو ملاقات و خوشې ږات شو
د بهزو ذات هم بې مهره شو، بد ذات شو!
استغنا له تقاضا نه پيدا کيږي
زموږ "تياز" و ته چې گوري نازيې زيات شو!

۷۵/۳/۷

* په باره گلي کښې د بهزوگانو د نه راتلو او د دوی د نه ليدو په
فراق کښې ويله شوې، په دې سفر کښې ښاغلی نیاز هم راسره و.

منزل

مزل کوم
خو منزل
لرې دی
لا

۷۵/۵/۱۹

مطلق حیوان

انسان انسان دی

وي ناطق به

خو مطلق حیوان دی!

۷۵/۵/۱۹

گذر گاه

پر گذرگاه مې

چې گوزر وشو

داسې وه وړانه

د تگ لار يې نه وه!

۷۵/۵/۱۹

گل چین

د بڼې گل شو

پانې - پانې

د گلچین

مالي له لاسه

۷۵/۵/۲۰

مانې

د چلستون

خوانې مانې ته لارم

د لښکرگاه

زړه مانې غوندې وه!

۷۵/۵/۲۰

کابل

چې د گل منع کښې و پرڅه
ها کابل شو برخې - برخې

۷۵/۵/۲۰

ماشوم

د جنت له بڼه گل راشي دنیا ته
دلته نوم د دغه ښکلي گل ماشوم شي
که يې بڼه پالنه وکړي نو سبا به
داجهان لکه جنت درته معلوم شي

۷۵/۸/۲۱

یود بله پانه: پینه پر خای سیاست

(۱۳۷۵-)

د صابر شاه د ايمل شاه زيربډنه:

مل

د تا صبر مېوه ورکړله صابره
د خدای فضل و ايمل درسره مل شو!
که په ژوند کېنې دې ترخه و نوربه نه وي
له خوږلت نه ډک چې مل درسره مل شو!

۷۵/۹/۷

گل او گولی

چاپه گولی او چاپه گل وويشتم
هم پردي وويشتم، هم خپل وويشتم!
يوه مخامخ وکړ تېری پر ما
بل له اوږې د هغه بل وويشتم

۷۵/۹/۱۶

د علي صدر غار

بره غونډۍ، په زړه کښې بحر لري
رڼې اوبه لکه د نهر لري
سري يې پوښلې په گونگړو د تېرو
ترې لاندې لارې لهر لهر لري

۷۵/۱۲/۲۱

علي صدر، همدان، ايران

په ايران کښې د علي صدر د حيرانوونکي غار د نندارې په وخت ويل
شوي ده.

کابل او تهران

يوه هوا لري کابل دی، که تهران دی
سره ورته يې هم ځمکه، هم اسمان دی
منظم يې پسرلی، دوبي، منی، ژمی
خو افسوس چې کابل وران تهران ودان دی
۷۵/۱۲/۲۳

بنکېلاکي ماشین

دا د نړۍ د بنامار خوله نه ده نوڅه يې بولئ
د "برمودا" په مثلث کښې چې ورکېږي هرڅه
لادوزخ نه دی، چې لاچيغې: د "لاډېر" ترې هېڅي
دینکېلاکي ماشین په نس کښې خو سوځېږي هرڅه
۱۳۷۵

د وحشت نسل

هر یو په اصطلاح مشر، د بل په لارو لوند شو
هر څو که د ملت په غېږ کښې لوی شو د افغان
د بل په قوماندو او په ټوپک وژني خپل وروڼه
یونس، د وحشت په غېږ کښې، لوی شو د افغان

۷۶/۱/۶

تهران

نک راتک

کله ژوند د مـزو
کله ژوند بـې مـزې!
داسې ژوند وي ژوندون
چې یا خې یا راخې!

۷۶/۲/۴

"ویزه" که "وې خه"!

یوه ټوکي ویل: "ویزه" معنی: "وې خه" ده
ما گڼله: دا لفظي معانقه ده
د ایران بیروکراسۍ راته رښتیا کړه
ښکارندویه د "وې خه" فقط "ویزه" ده

۷۶/۱/۹

تهران، فرودگاه مهرآباد

راځړه ورځړه

ماشوم څو اوښکې
مورنینه ورکړې

۷۶/۶/۳۰

کتاب

ښه ملگری دی کتاب د ژوندانه
معلومېږي پرې حساب د ژوندانه
چې هر وخت نوی کتاب سړی پیدا کړي
وي هر باب یې نوی باب د ژوندانه

۷۶/۸/۱۱

حجر آسود

چې د خدای د مرحمت نظر پرې شوی
تسوره تیره ده د ټولو تیرو میړه

۷۷/۳/۷

د لیلی دښته

د لیلی دښته یوازې دښته نه ده
چې له منې نه یې زه پکښې مدفون یم
هره دښته د وطن لیلی- لیلی ده
زه د خپل وطن له سره تېر مجنون یم

۷۶/۱۱/۲۸

ترورست

سپينه ماني کښې چې شوتور کلنټين
ځان سپينولی نه شي نور کلنټين
ترور- ترور چې په خپل کور کښې گرځي
په دولتي کچ کړي ترور کلنټين

۷۷/۶/۱۴

بولی

د محمود او د اشرف بچو "تیارسی!"
بیا راغلی دی لښکر د صفوي!
د گرگین په څنګ کښې قبر ورته جوړ کړئ!
که را واوښت کوم افسرد صفوي

۷۷/۶/۱۵

مست سیندونه

تږې دښتې

د پامیر او هندوکش له لوړوڅوکو
مست سیندونه را بهېږي په هر لوري
خو افسوس چې ډک - ډک ځي پردو ملکوته
زموږ تږې - تږې دښتې ورته گوري

۱۳۷۷/۱۲/۱

د حیرتان پل

داسې ورځ هم وه چې پر دې پله د روس پوځونه
ډېر په خوښۍ، ډېر په خندا، ډېر په نڅا راتلل
(خو:)

داسې ورځ هم شوه چې پر دې پله روسي پوځونه
په خواشینۍ، په مایوسۍ او په ژړا وتل

۷۷/۱۲/۱

د حیرتان لار

خندا

د پسرلي مسيحا بيا راغی
ځمکې رنگين گلونه وزیږول
لمر په زرین وروڼي کښې ونځښتل
هسک د باران سپينې شيدې ورکړې
وږمې په نرمو گوتو وتخنول
ایله د ژوند بڼې کښې خندا راغله

۷۸/۱/۱

د دوستم مانی

له دوستم نه یې ملت ته رستم جوړ کړ
ده پر خلکو یو قیامت د ستم جوړ کړ
د نمرود غوندې جنت یې جوړ کړ ځان ته
خو تقدیر ورته په ژوند باندې غم جوړ کړ

۷۷/۱۲/۲

جوزجان د دوستم مانی

تعزیرونه

امریکا چې امرکا دوی یې تعمیل کا
مزدوران دي، نه ملګري ملتونه
او که نه وي تود کوم منطق له مخې
پر افغان ملت یې کېښول تعزیرونه
مشيګن، امریکا ۷۸/۹/۲۸

د انسان بدلون

دري زیرزه شوه رابره زمان بل شو
د تخنیک له مخې ګوره جهان بل شو
(خو:) انسانیت د تنزل په لوري درومي
بدلون هله شي راتلای که انسان بل شو

۷۸/۱۰/۱۱ کلګري، کاناډا ۲۰۰۰/۱/۱

د شعرونو دا لړۍ: کړۍ په کړۍ:

- ولونه - ولونه
- د ستوريو کړونده
- د لمر جام
- د آسيا زړه
- د پوه ييز بهيرونه
- خپې - خپې

د امان کتاب د خپرونو شخړه

پېښور

ACSC
Flat # 226, Gulhaji Plaza,
Arbab Road, Peshawar
G.P.O. Box # 630, Peshawar, Pak.
Tel: (091) 841749

M. Asef Wardak
Bendhütter Str 3
41066 Mönchengladbach-Neuwerk
Germany
Tel: 021 61/ 650 650